

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

1 | 2008

HLAVNÍ TÉMA

Vita Universitatis	1
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., rektor VFU Brno</i>	
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno současnosti	2
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	

CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE

Setkání rektorů z uplynulých 36 let Veterinární a farmaceutické univerzity Brno	6
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	
Jednání vědecké rady univerzity	7
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	
Jednání správní rady univerzity	8
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	
Jednání akademického senátu univerzity	8
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	
Jmenování profesori a docenti Veterinární a farmaceutické univerzity Brno za rok 2007	9
<i>redakce</i>	

Z ČINNOSTI FVL

Klinika chorob koní	12
<i>Prof. MVDr. Jaroslav Hanák, DrSc., Dipl. ECEIM</i>	

Z ČINNOSTI FVHE

Ústav hygieny a technologie masa	16
<i>Prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.</i>	

Z ČINNOSTI FaF

Ústav přírodních léčiv farmaceutické fakulty VFU Brno	18
<i>Prof. RNDr. Dr.h.c. Václav Suchý, DrSc.</i>	

Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVIŠŤ

Tělesná výchova a sport na univerzitě	22
<i>PaedDr. Jan Kubernát</i>	

Z ČINNOSTI STUDENTŮ

Májales na univerzitě	24
<i>redakce</i>	

RECENZE

Nemoci psa a kočky – I. díl Veterinární toxikologie v klinické praxi Klinická veterinární farmakologie	25
<i>Miroslav Svoboda, Jaroslav Doubek, Vladimír Večerek</i>	

UDÁLOSTI

Salima 2008 a novela veterinární hygienické legislativy	26
<i>Mirko Treu</i>	
ANIMAL VETEX	27
<i>Mirko Treu</i>	
6. ročník mezinárodní veterinární výstavy VetFair 2008	29
<i>MVDr. Zdeněk Hanzálek, Ph.D.</i>	

PERSONALISTIKA

Prof. MVDr. Hugo Černý, DrSc. Prof. MVDr. Rudolf Böhme, CSc. Prof. RNDr. PhMr. Vladimír Smečka, CSc. Doc. MVDr. Zdeněk Veselý, CSc.	30
<i>Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc., prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc</i>	

ZVLÁŠTNOSTI UNIVERZITY

Znak univerzity a fakult	32
<i>Vladimír Večerek, Václav Suchý</i>	

ZAJÍMAVOSTI

EXOD při Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně	33
<i>PaedDr. Jan Kubernát</i>	
30 let od promoce	34
<i>redakce</i>	
Významné dřeviny v areálu univerzity	35
<i>Ing. Milada Pízová</i>	

VITA UNIVERSITATIS

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

1 | 2008

Vydává:

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.
- předseda
MVDr. Pavel Brauner
doc. PhDr. Karel Král, CSc.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Výkonný redaktor:

MVDr. Petr Gayer, CSc.
tel.: 541 562 008,
mobil: 604 806 110

Grafická úprava a sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Tisk:

EXPODATA-DIDOT, spol. s r. o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

Reg. č.: MK ČR E 18254

Redakční uzávěrka pro č. 2/08:

1. 8. 2008

Příští číslo vyjde:

22. 8. 2008

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři.

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

Titulní strana: Vstup do areálu univerzity
foto: M. Treu

Vita Universitatis

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

Vita Universitatis – Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno je časopisem, jehož posláním je informovat akademické pracovníky, zaměstnance, studenty a veterinární a farmaceutickou veřejnost o dění na univerzitě. Vznikl z výrazného zájmu těch, kteří svoje působení spojili s univerzitou, poznat více univerzitu a současně z potřeby zaznamenávat významné události minulosti a současnosti pro potřeby budoucího formování života na univerzitě. Časopis si klade za cíl přispět k vytváření větší sounáležitosti akademické obce univerzity, ale také absolventů veterinární medicíny a farmacie, k jejich alma mater.

Název časopisu Vita Universitatis se formálně obrací k jazyku, který se používal v začátcích formování univerzitního vzdělávání a je jazykem používaným ve významných okamžicích akademických obřadů a jeho záměrem je zvýraznit, že se jedná o časopis z univerzitního prostředí. Obsahově se jedná o překlad Život univerzity, který má vyjádřit poslání časopisu, zaměřené na dění na univerzitě.

Rubriky časopisu mají svoji strukturou směřovat k bližšímu zaměření obsahu časopisu. Hlavní téma má obsahovat nosné informace z hlediska rozvoje univerzity. Celouniverzitní informace by měly zahrnovat významné údaje, skutečnosti, jednání, změny, jmenování a další, týkající se celé univerzity. Rubrika Z činnosti Fakulty veterinárního lékařství, Z činnosti Fakulty veterinární hygieny a ekologie, Z činnosti Farmaceutické fakulty a Z činnosti rektorátních pracovišť by měla přinášet poznatky ze života fakult, jejich ústavů a klinik a z rektorátních pracovišť. Rubrika Z činnosti studentů je zaměřena na informace o životě studentů univerzity a předpokládá případnou spolupráci se studenty při tvorbě obsahu této části časopisu. Rubrika Z partnerských organizací má za cíl přinášet poznatky o organizacích, s nimiž univerzita spolupracuje. Rubrika Zvláštnosti univerzity je orientována na jedinečnosti univerzity z pohledu rozmanitých součástí jejího života. Rubrika Z historie má být zaměřena na významné skutečnosti i osobnosti ve vývoji univerzity s cílem předkládat poznatky o historii univerzity vytvářející významný základ povědomí společného dědictví dosavadního úsilí o rozvoj alma mater. Rubrika Recenze má mít informační charakter o vydávaných knihách z oboru, učebnicích, skriptech a případně dalších výukových a vědeckých zdrojích informací. Rubrika Události má za cíl informovat o událostech v oborech, zejména o uskutečněných profesních aktivitách, kongresech, konferencích, seminářích, návštěvách, jednáních, dále o událostech z oblasti sportovních střetnutí, setkáních a akcích a konečně o událostech kulturního života a dalších. Rubrika nazvaná Personalistika má být orientována na informace personálního zaměření společenského ale i profesního významu, zejména zahrnující informace o imatrikulacích, promócích, zlatých diplomech, ukončování doktorských studijních programů, výročí i případně o odchodech významných osobností univerzity a o dalších personálních událostech v životě univerzity. Rubrika Zajímavosti vytváří prostor pro informace týkající se neobvyklých skutečností, kuriozit, záhad, událostí, setkání, neobvyklostí ze života

Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.

univerzity, z oboru veterinárního lékařství, veterinární hygieny a ekologie, farmacie i oborů souvisejících.

Redakční rada časopisu je složena z předsedy, jímž je současný rektor a dále ze zástupců jednotlivých fakult: za Fakultu veterinárního lékařství prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., za Fakultu veterinární hygieny a ekologie prof. MVDr. Iva Steinauserová, CSc., za farmaceutickou fakultu doc. PharmDr. Karel Král, CSc., a dále za celoživotní vzdělávání MVDr. Mirko Treu, CSc. a za historii veterinární medicíny a farmacie MVDr. Pavel Brauner. K jednání redakční rady jsou přizváni také studenti.

Časopis by měl vycházet jednou za dva měsíce, tzn. šestkrát do roka, a to v počátečním rozsahu okolo 32 stran. Záměrem je vytvářet jeho náplň nejen textově informující ale také obrazově zajímavou.

Věřím, že nový časopis přispěje k hlubšímu pohledu na Veterinární a farmaceutickou univerzitu jak současných učitelů, studentů a zaměstnanců, tak také veterinární a farmaceutické veřejnosti a povede tak k pevnějšímu povědomí profesního propojení uvnitř celé veterinární obce i uvnitř brněnské obce farmaceutů.

text: **Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., rektor VFU Brno**

foto: archiv univerzity

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno současnosti

Posláním Veterinární a farmaceutické univerzity Brno je realizovat univerzitní vzdělávání a uskutečňovat výzkum a odbornou činnost v oblasti veterinárního lékařství, v oblasti veterinární hygieny a ekologie, v oblasti bezpečnosti a kvality potravin, v oblasti farmacie a uskutečňovat další činnosti naplňující postavení VFU Brno jako akademické instituce. VFU Brno je jedinečnou univerzitou v České republice, zejména ve smyslu skutečnosti, že Fakulta veterinárního lékařství a Fakulta veterinární hygieny a ekologie jsou jedinámi fakultami svého druhu a Farmaceutická fakulta je jednou ze dvou farmaceutických fakult v České republice. VFU Brno je soustředěna do uzavřeného areálu tvořícího kampus univerzity. Součástí jsou dále Kaunicovy studentské koleje, Školní zemědělský podnik s činností v Novém Jičíně, v Nových Dvorech u Brna a v Jinačovicích u Brna, a Stravovací a ubytovací centrum Nový Dvůr.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno je svými veterinárními fakultami zapojena do evropského systému posuzování kvality veterinárního vzdělávání organizovaného Evropskou asociací zařízení pro veterinární vzdělávání (EAEVE). Fakulta veterinárního lékařství i Fakulta veterinární hygieny a ekologie jsou uvedeny na prestižním evropském seznamu pozitivně evaluovaných fakult Evropy (List of Evaluated and Approved

Institutions by EAEVE), na kterém v roce 2007 bylo 40 univerzit z 92 evropských veterinárních fakult univerzit a 36 ze 71 v rámci veterinárních fakult Evropské unie, což VFU Brno ve veterinárním vzdělávání řadí mezi první třetinu evropských veterinárních vysokých škol. Farmaceutická fakulta je po jednání mezinárodní komise v roce 2004 zařazena mezi farmaceutické fakulty, které splňují požadavky pro farmaceutické vzdělávání stanovené Evropskou unií. Vzdělávání na všech třech fakultách Veterinární a farmaceutické univerzity Brno tak je uznáno směrnicí Evropské unie č. 2005/36/EC, o uznávání odborných kvalifikací.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno je posouzena Akreditační komisí. Výsledek je pro všechny tři fakulty velmi pozitivní – činnost realizovaná na VFU Brno v rámci jejich studijních programů je hodnocena velmi kladně.

Univerzita uskutečňuje vysokoškolské vzdělávání na úrovni bakalářského studijního programu a navazujícího magisterského studijního programu v dlouhých magisterských studijních programech a doktorských studijních programech. Zájem o studium převyšuje několikanásobně možnosti univerzity. V současné době je na univerzitě přes 2700 studentů a 65 studentů studujících v anglickém jazyce. Studium se řídí celouniverzitním Studijním a zkušebním řádem kreditního systému

■ Pohled na rektorát univerzity z centrálního parku

studia. Výuka je organizována formou přednášek, seminářů, praktických cvičení (zejména laboratorních), klinické a hygienické a lékárenské výuky, dále formou výuky praktickou výukou v podnicích a v praxi, formou stáží na ústavech a klinikách, a formou stáží u veterinárních lékařů, ve veterinárních organizacích, lékárnách a dalších institucích umožňujících získání praktické dovednosti studentů v studovaných oborech. Důraz je kladen zejména na praktickou výuku vedoucí k získání profesních dovedností studentů využitelných k provozování profese od prvního dne po absolvování studijního programu. K výuce jsou využívány tradiční výukové postupy, výrazně se zvyšuje úroveň výuky multimediálními prostředky zejména při přednáškách a seminární výuce, při praktické výuce jsou však zachovávány potřebné tradiční přístupy konkrétní práce v laboratořích, práce s biologickým materiálem, práce se zvířaty, práce v pitevnách, práce v ordinacích a veterinární činnost ve veterinární praxi a lékárenská činnost v lékárnách. Univerzita uskutečňuje kreditní systém studia pro všechny studijní programy. Univerzita úspěšným absolventům vydává diplom a dodatek k diplomu a ve veterinárních programech navíc potvrzení o absolvování pozitivně mezinárodně posouzeného veterinárního studijního programu, jež podporují konkurenceschopnost absolventů VFU Brno v rámci evropských zemí a usnadňují absolventům získání kvalitních pracovních míst.

Univerzita realizuje široký stipendijní program. Ten zahrnuje stipendia prospěchová, pro studentské vědecké síly, doktorandská stipendia, ubytovací stipendia, sociální stipendia, mimořádná stipendia a stipendia do zahraničí. Stipendijní program vychází z celouniverzitního Stipendijního řádu VFU Brno.

Ubytování studentů Veterinární a farmaceutická univerzita Brno zajišťuje na vlastních Kaunicových studentských kolejích a dále využívá ubytovací kapacitu v rámci smlouvy s Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou na Tauferových kolejích. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno je univerzitou s působností po celé České republice a s ohledem na jedinečnost svých studijních programů a tím i dojezdovou vzdálenost studentů z místa bydliště se udržuje vysoký zájem o ubytování studentů na kolejích. Prohlubuje se spolupráce se studenty na kolejích, a to zejména prostřednictvím Kolejní rady. V omezené kapacitě, podle požadavků studentů, je umožněno držení některých zvířat na kolejích. Studenti využívají na kolejích dataprojektor pro kulturní aktivity, kopírku a tiskárnu a je dokončena počítačová síť tak, aby ve všech pokojích Kaunicových studentských kolejí byl dostupný internet.

Pro sportovní aktivity je v areálu univerzity k dispozici sportovní hala a jsou vytvořeny další podmínky pro pohybové aktivity studentů a zaměstnanců VFU. Podařilo se úspěšně vyřešit problémy s rekonstrukcí podlahy sportovní haly.

Na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno vyvíjí činnost studentská organizace IVSA (International Veterinary Student Association) a Unie studentů farmacie (USF). Tyto organizace pořádají aktivity, jejichž obsahem jsou společenské, kulturní a zájmové činnosti studentů. Je zde také kynologický klub, v němž nachází prostor pro své kynologické zájmy řada studentů. V areálu Školního zemědělského podniku Nový Jičín a na Nových Dvorech byla vytvořena možnost pro zájmové jezdectví. Studenti veterinárních fakult se podílí na organizování veterinárního plesu. USF již tradičně organizuje ples farmaceutů. Byla také obnovena tradice pořádání studentského Majáles na univerzitě.

Veterinární a farmaceutické povolání patří z pohledu Evropské unie mezi regulovaná povolání (Směrnice č. 2005/36/EC), tzn. že povolání může vykonávat pouze absolvent vysoké školy jmenovitě uvedené v příslušné směrnici. Soukromá veterinární praxe je povoláním, ve kterém počet míst v praxi není limitován zaměstnatelností v podnicích nebo státní správě, ale poptávkou občanů a podniků po veterinární diagnostické, léčebné a preventivní činnosti, které zejména v malé veterinární praxi (nemoci psů, koček, dalších malých zvířat), je vysoká a vytváří značný prostor pro absolventy. Uplatnění ve státní správě ve veterinárním a potravinářském dozoru nad bezpečností a kvalitou potravin, v potravinářských podnicích a laboratořích analýzy potravin vytváří dostatečnou nabídku míst v této oblasti. Nabídka zaměstnání pro absolventy farmacie je vysoká zejména v lékárnách a absolventi nemají problém se svým uplatněním v praxi.

Pavilion klinik malých zvířat

Pavilion farmacie se skleníkem v popředí

V oblasti celoživotního vzdělávání se uskutečňují kurzy pro státní správu, vzdělávání týkající se zvyšování jazykových schopností, počítačové dovednosti, kurzy biologie a chemie pro případné uchazeče o studium, je organizována Univerzita třetího věku (U3V) a jsou uskutečňovány také vzdělávací programy Brněnského centra evropských studií a dále vzdělávání s podporou Evropského sociálního fondu – projekty Operačního programu rozvoje lidských zdrojů.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno uskutečňuje v akreditovaných oborech habilitační a profesorská řízení.

Vědecká, výzkumná a tvůrčí činnost na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno se uskutečňuje zejména na fakultách. Jsou řešeny výzkumné záměry, národní program výzkumu

■ Pavilon klinik velkých zvířat

■ Pavilon hygieny

II, granty grantových agentur (zejména GAČR, NAVZ, MZD, MPO a dalších), projekty specifického výzkumu a IGA VFU Brno, smluvního výzkumu s podniky a případně dalšími zadavateli a je řešen mezinárodní projekt.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno výsledky své vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti realizuje zejména formou publikací, které jsou evidovány a následně prezentovány v ročním přehledu publikací – Seznam publikací VFU Brno (List of publications). V roce 2007 bylo publikováno 202 impaktovaných vědeckých publikací ve vědeckých časopisech, což představuje vysokou úroveň vědecké a výzkumné práce na univerzitě. Výsledky publikační činnosti jsou uváděny do registru informací RIV. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno tak při posuzování výzkumné činnosti mezi veřejnými vysokými školami podle orientačního koeficientu daného počtem publikací ve vědeckých časopisech s impakt faktorem na 100 studentů nebo na počet akademických pracovníků patří mezi nejlepší univerzity v České republice.

Akademičtí pracovníci se aktivně účastní konferencí pořádaných jinými univerzitami a institucemi u nás i v zahraničí, ale také aktivně organizují vědecká setkání v areálu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno a zvyšují tak kredit univerzity i jejich fakult jako pořadatelské univerzity pro vědecká setkávání v oborech tradovaných VFU Brno.

Mobility studentů a akademických pracovníků jsou jednou z priorit Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Jejich uskutečňování je podpořeno institucionálními i osobními kon-

takty v rámci Evropské asociace veterinárních fakult (EAEVE), Evropské asociace farmaceutických fakult (EAFP) a v rámci kontaktů pracovišť mezi VFU a zejména evropskými univerzitami. Tyto spolupráce umožňují realizovat mobility v rámci programu Sokrates – Erasmus a navazujícího programu Life Long Learning Program. Zapojení VFU Brno do střeoevropské asociace veterinárních fakult VETNEST umožňuje rozšířit mobility v rámci programu CEEPUS. Další realizace mobilit studentů i učitelů se uskutečňují na základě bilaterálních dohod mezi VFU a partnery, zejména univerzitami, v Evropě, např. výměnné pobyty s Univerzitou veterinárního lékařství ve Vídni, Veterinární fakultou v Lipsku a řadou institucí realizujících stáže studentů farmacie. Univerzita rozšiřuje uskutečňování mobilit také mimo Evropu, a to zejména s USA – Texas A&M University, Purdue University, University of Illinois a University of California. Rozšiřuje se také spolupráce s klinikou American Foundouk v Maroku. VFU Brno již tradičně také organizuje Letní školu exotické medicíny a chirurgie (Summer School of Exotic Medicine and Surgery), které se účastní odborníci z celého světa. V poslední době dochází k obrovskému nárůstu v mobilitách studentů i učitelů.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno pokračuje v aktivním členství v rozhodujících organizacích Evropy, které ovlivňují veterinární a farmaceutické vzdělávání v Evropě. Je členem Evropské asociace univerzit (EUA), Evropské sítě univerzit uskutečňujících celoživotní vzdělávání (EUCEN), Evropské asociace veterinárních fakult (EAEVE), střeoevropské asociace veterinárních fakult (VETNEST), dále se podílí na členství ve Federaci veterinárních lékařů Evropy (FVE), je dále členem Unie veterinárních hygieniků Evropy (UEVH), a Evropské asociace farmaceutických fakult (EAFP) a má uzavřenu řadu bilaterálních smluv se zahraničními univerzitami a pracovišti.

Rozvoj informačních technologií je řešen Centrem informačních technologií (CIT).

Vědecké a odborné informace jsou studentům i akademickým pracovníkům zprostředkovávány Studijním a informačním střediskem, které zahrnuje univerzitní knihovnu, ediční středisko a univerzitní časopis Acta veterinaria Brno. Univerzitní knihovna pokračuje v prohlubování své unikátnosti v zaměření na veterinární medicínu, veterinární hygienu a ekologii, bezpečnost a kvalitu potravin a na farmacii. Byly učiněny zásadní změny směřující k zvýšení dostupnosti a modernizaci přístupu ke knihovnímu fondu a elektronickým zdrojům. V rámci rozvojového projektu byl řešen především kritický nedostatek knižního fondu, dofinancování informačních zdrojů v elektronické podobě a nezbytného technického vybavení, nahrazení nevyhovujícího zabezpečení fondu novým řešením na bázi ochranných elektromagnetických pásků, zavedení čipů do knih, ochranou proti odcizení kamerovým systémem v kombinaci s elektromagnetickými branami, dovybavení knihovny samoobslužným skenerem, v rámci zjednodušení procesu půjčování knižních titulů byl rovněž pořízen selfcheck (automat na samoobslužné půjčování). Do ústřední knihovny byla rovněž instalována protipožární čidla a objekt byl zabezpečen čidly proti nelegálnímu vniknutí. Touto modernizací Univerzitní knihovna vyrovnává dlouhodobý dluh v kvalitativní úrovni v přístupu k tištěným a elektronickým informačním zdrojům pro studenty i akademické pracovníky. Nicméně i uvedená modernizace pro současný počet studentů je zcela nedostačující.

Ediční středisko zajišťuje zejména tisk učebních textů ve formě skript, dalších učebních textů a prezentačních dokumentů. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno vydává impaktovaný časopis *Acta veterinaria Brno*.

VFU Brno dále rozvíjí také jedinečný archiv týkající se historie veterinární medicíny od vzniku Veterinární a farmaceutické univerzity Brno v roce 1918 a nově také farmacie. Na VFU Brno se setkávají veterinární pamětníci a historici. Byl proto rozhodnutím rektora založen Klub dějin veterinární medicíny a farmacie při VFU Brno. Tento Klub uspořádal celou řadu akcí, které připomněly historické momenty v životě školy, veterinární medicíny a farmacie. Klub se podílel na organizaci tzv. Zlatých promócí, tzn. slavnostních promócí konaných 50 let po absolvování studia, tradiční a zcela jedinečnou profesní aktivitu organizovanou Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno od roku 1968.

Součástí univerzity je také Školní zemědělský podnik Nový Jičín. Ten představuje významnou základnu pro uskutečňování praktické výuky, kde studenti mohou získávat praktické dovednosti v chovu a veterinární péči hospodářských zvířat, zejména skotu a prasat, tzn. hospodářských druhů zvířat, kde získání chovatelské a veterinární zkušenosti bylo praxí nejvíce limitováno.

Univerzita pokračuje v uskutečňování činností, které tvoří součást jejího profesního působení, ke kterým je však nezbytné zvláštní povolení. V rámci vzdělávací nebo výzkumné činnosti tak disponuje pracovištěm pro radioizotopy a pracovišti využívajícími rentgenové přístroje, které je pod dozorem Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, dále pracovištěm nakládajícím s vysoce rizikovými biologickými agens a toxiny, které je pod dozorem Oddělení pro kontrolu zákazu biologických zbraní Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, dále vykonává činnosti využívající geneticky modifikovaných organismů, které jsou pod dozorem Odboru environmentálních rizik Ministerstva životního prostředí ČR, vybraná pracoviště mají oprávnění k nakládání s některými návykovými látkami a jsou pod dozorem Inspektorátu omamných a psychotropních látek Ministerstva zdravotnictví a některá pracoviště jsou oprávněna nakládat s nebezpečnými chemickými látkami. VFU Brno má také akreditaci jako uživatelské zařízení pro provádění pokusů na zvířatech od Ústřední komise pro ochranu zvířat Ministerstva zemědělství a je pod dozorem Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj.

Na univerzitě pracuje okolo 551 přepočtených zaměstnanců, z toho akademických pracovníků 236 a neakademických pracovníků 315. Přepočtený počet profesorů je okolo 32, docentů 40, odborných asistentů 104 a asistentů 60. Kvalifikační struktura představuje okolo 30 % akademických pracovníků s vyšším kvalifikačním stupněm.

V oblasti mezd došlo v roce 2007 k zásadní změně týkající se základních platů. Byl vydán nový Vnitřní mzdový předpis VFU Brno, kterým byly zvýšeny mzdové tarify v základních platech profesorů, docentů, odborných asistentů a asistentů. Podle mzdového předpisu a možností fakult jsou vypláceny osobní příplatky, příplatky za vedení a případně další příplatky, a odměny. K měsíčním mzdám je vyplácena ještě 13. mzda. Univerzita přispívá také svým zaměstnancům na stravování formou stravenek.

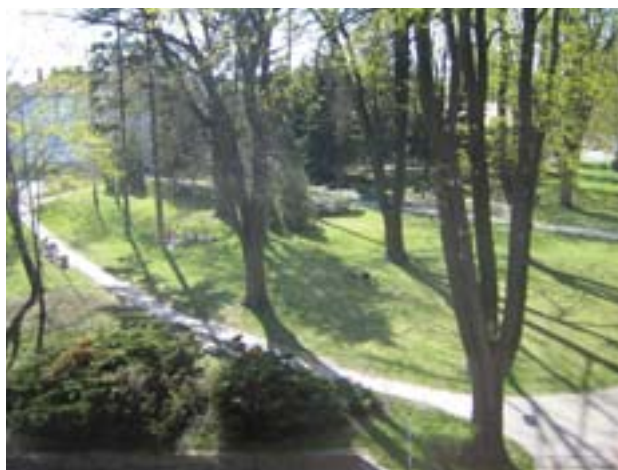
Univerzita řeší svůj rozvoj také s využitím rozvojových programů MŠMT, Fondu rozvoje vysokých škol a Evropských

strukturálních fondů. Přípravuje také další projekty v rámci evropského operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

V oblasti investičního rozvoje univerzita navazuje na významné stavební změny v předchozím období (Pavilon farmacie – 1996, Pavilon klinik velkých zvířat – 1999, Pavilon klinik malých zvířat – 2003, Pavilon hygieny – 2006). Univerzita uvedla v roce 2007 opětovně do užívání budovu č. 34, jejíž přestavba byla vynucena hloubením silničního tunelu v těsné blízkosti obou budov, kdy z důvodu provádění prací na tunelu městského okruhu pod ulicí Dobrovského došlo k poklesu podloží a k narušení statiky budov. Ze stejného důvodu je nyní rekonstruována také budova univerzitní auly a jsou konány přípravné práce na rekonstrukci a modernizaci porážky tak, aby odpovídala evropským standardům a veterinárním

■ Sportovní hala

■ Pohled do centrálního parku univerzity

a dalším právním předpisům ČR a EU. V současné době se univerzita soustředí na přípravu k zásadní rekonstrukci, týkající se Klinik chorob prasat.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno dosahuje při vzdělávání studentů, ve vědeckovýzkumné činnosti a v další odborné činnosti významných výsledků a aktivně tak plní své poslání univerzitní instituce jedinečného zaměření s vysokým kreditem v národním i evropském rozměru.

■ text: **Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**

foto: prof. Večerek, dr. Treu

Setkání rektorů z uplynulých 36 let Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

Nebývá příliš obvyklé, že dojde k setkání rektorů univerzity za několik uplynulých desetiletí. Na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno došlo k mimořádné události. Dne 26. 9. 2007 se na pozvání rektora, prof. MVDr. Vladimíra Večereka, CSc. setkali bývalí rektori Veterinární a farmaceutické univerzity Brno za uplynulých 36 let. Tohoto jedinečného setkání se zúčastnili prof. MVDr. Miroslav Zendulka, rektor v období 1971 až 1974, prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc., rektor v období 1975 až 1987, prof. MVDr. Jaroslav Neuman, DrSc., rektor v období 1987 až 1990, prof. MVDr. Jaroslav Konrád, DrSc., rektor v období 1990 až 1994, prof. RNDr. Stanislav Zima, DrSc., rektor v období 1994 až 2000 a současný rektor od roku 2006, prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. Ze setkání se omluvil prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc., rektor v období 2000 až 2006.

Rektoři Veterinární a farmaceutické univerzity Brno se zabývali organizací univerzity, studijními programy v oblasti veterinárního lékařství, veterinární hygieny a ekologie a farmacie, vzděláváním v bakalářském a navazujícím magisterském programu v oboru Bezpečnost a kvalita potravin, vzděláváním v dlouhém magisterském programu v oboru Farmacie a v šestiletých magisterských studijních programech v oboru Veterinární lékařství a Veterinární hygiena a ekologie, a dále vzděláváním na úrovni doktorské k získání titulu Ph.D. a výukou v oblasti celoživotního vzdělávání. Pozitivně bylo hodnoceno zavedení výuky veterinárního lékařství pro zahraniční studenty v anglickém jazyce. Diskutována byla veterinární péče poskyto-

vaná veřejnosti a lékárenská činnost ve fakultní lékárně. Rektoři se zajímali o výzkum na univerzitě, zejména jeho zaměření, řešení výzkumných projektů a publikační činnost na univerzitě. Se zájmem přijali informaci o současných možnostech mobility studentů i učitelů do zahraničí. S uznáním byla přijata zpráva o stavební modernizaci univerzity, zejména o vybudování Pavilonu klinik velkých zvířat, Pavilonu klinik malých zvířat, Pavilonu farmacie, Pavilonu hygieny, o rekonstrukci budovy, v níž sídlí Ústav anatomie, histologie a embryologie, o rekonstrukci auly univerzity a o dalších připravovaných stavebních změnách na univerzitě, zejména týkajících se rekonstrukce Pavilonu kliniky chorob prasat. Prof. Dražan se zajímal o Školní zemědělský podnik. Současné uvedení veterinárních fakult na prestižním seznamu evropských veterinárních fakult a úspěšnou národní akreditaci všech tří fakult univerzity Akreditační komisí rektori hodnotili vysoce pozitivně.

Rektoři si připomněli blížící se 90. výročí založení univerzity a konzultovali přípravy na tyto oslavy. Hodnotili své působení na alma mater a porovnávali podmínky a možnosti minulé a současnosti.

Diskuse probíhala v přátelském pocitu sounáležitosti všech přítomných rektorů k univerzitě. Všichni ocenili jedinečnou myšlenku vzájemného setkání i jeho neopakovatelnou atmosféru.

 text: **Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**
foto: redakce

Rektoři VFU Brno: Zleva prof. RNDr. Stanislav Zima, DrSc., prof. MVDr. Jaroslav Dražan, CSc., prof. MVDr. Jaroslav Konrád, DrSc., prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., prof. MVDr. Miroslav Zendulka, prof. MVDr. Jaroslav Neuman, DrSc.

Jednání vědecké rady univerzity

Dne 26. května 2008 se konalo zasedání Vědecké rady Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Na vědecké radě předal rektor univerzity jmenovací dekrety docentem PharmDr. Jindře Valentové, Ph.D., a MVDr. Milanu Malenovi, Ph.D. Vědecká rada projednávala výroční zprávu o činnosti univerzity a roční hodnocení činnosti univerzity. Před vědeckou radou univerzity úspěšně proběhlo také řízení ke jmenování profesorem doc. RNDr. Miroslavy Beklové, CSc.

■ Jednání vědecké rady VFU Brno

Vědecká rada je samosprávným akademickým orgánem univerzity. Členy vědecké rady jsou významní představitelé oboru veterinárního lékařství, veterinární hygieny a ekologie, bezpečnosti a kvality potravin a farmacie, jmenování rektorem univerzity. Počet členů není pevně stanoven, nejméně však jedna třetina musí být jiné osoby než členové akademické obce. Činnost vědecké rady řídí předseda, jímž je rektor univerzity. Vědecká rada zejména vykonává působnost v řízení ke jmenování profesorem a v habilitačním řízení. Dále vědecká rada projednává dlouhodobý záměr univerzity a jeho každoroční aktualizaci, a vyjadřuje se k otázkám, které jí předloží rektor.

Současnými členy vědecké rady jsou:

Interní členové :

Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., předseda
 Prof. MVDr. Iva Steinhäuserová, CSc., FVHE
 Prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., FVL
 Prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc., FVHE
 Prof. MVDr. František Tremel, CSc., FVL
 Doc. MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D., FVL
 Prof. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D., FVHE
 Doc. RNDr. Milan Žemlička, CSc., FaF
 Doc. MVDr. Alena Pechová, CSc., FVL
 Prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., FVL
 Doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., FVHE
 PharmDr. Ing. Radka Opatřilová, Ph.D., FaF
 Doc. Ing. František Pavelčík, DrSc., FaF
 Prof. MVDr. RNDr. Petr Hořín, CSc., FVL
 Prof. MVDr. Zdeněk Knotek, CSc., FVL
 Prof. MVDr. Jiří Smola, CSc., FVL
 Prof. MVDr. Miroslav Svoboda, CSc., FVL
 Prof. MVDr. Miroslav Toman, CSc., FVL
 Doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc., FVHE,
 Doc. MVDr. Antonín Kozák, Ph. D., FVHE
 Prof. MVDr. Ivan Literák, CSc., FVHE
 Doc. MVDr. Milan Malena, Ph. D., FVHE
 Prof. MVDr. Ivo Pavlík, CSc., FVHE
 Doc. MVDr. Stanislav Navrátil, CSc., FVHE
 Prof. MVDr. Miriam Smutná, CSc., FVHE
 Prof. MVDr. Zdeňka Svobodová, DrSc., FVHE
 Doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc., FaF
 Prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc., FaF
 Doc. PharmDr. Miloslava Rabišková, CSc., FaF
 Prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc., FaF

Externí členové:

Prof. MVDr. Rudolf Cabadaj, PhD., Dr. h. c., UVL Košice
 Prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc., LF MU Brno
 Prof. MVDr. Ing. Petr Doležal, CSc., MZLU Brno
 Doc. RNDr. Jaroslav Dušek, CSc., FaF UK Hradec Králové
 Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., MU Brno
 Prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D., LF MU Brno
 Prof. Ing. Jaroslav Hlušek, CSc., MZLU Brno
 Doc. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc., FaF MU Hradec Králové
 Prof. Ing. Jan Hron, DrSc., Dr. h. c., ČZU Praha
 Prof. MVDr. Karel Hruška, CSc., VÚVeL Brno
 Prof. MVDr. Ing. Pavel Jelínek, DrSc., MZLU Brno
 Prof. MVDr. Emil Pilipčinec, Ph.D., UVL Košice
 Ing. Václav Rejholec, CSc., Zentiva
 Doc. Ing. Věra Skřivanová, CSc., VÚŽV Praha
 Prof. MVDr. Jozef Sokol, DrSc., KVPS SR
 Doc. MVDr. Ladislav Steinhäuser, CSc., Steinhäuser Tišnov s.r.o.
 Ing. Dr. Pavel Tvrzník, Mikrop Čebín

■ text: **Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**

foto: redakce

Jednání správní rady univerzity

Dne 12. května 2008 jednala Správní rada Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Projednávala výroční zprávu o činnosti univerzity, roční hodnocení činnosti univerzity a výroční zprávu o hospodaření univerzity.

Správní rada je významným orgánem univerzity. Členy správní rady univerzity jmenuje po projednání s rektorem ministr školství, mládeže a tělovýchovy tak, aby v ní byli přiměřeně zastoupeni představitelé veřejného života, uzemní samosprávy a státní správy. Správní rada VFU má 12 členů. Vydává písemný předchozí souhlas zejména k právním úkonům, kterými univerzita hodlá nabýt nebo převést nemovitě věci, movité věci vysoké částky, hodlá zřídit věcné břemeno nebo předkupní právo, k úkonům, kterými hodlá vysoká škola založit jinou právnickou osobu. Správní rada se vyjadřuje k dlouhodobému záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné a další tvůrčí činnosti a jeho každoroční aktualizaci, k ročnímu rozpočtu univerzity, k výroční zprávě o činnosti univerzity, k ročnímu hodnocení činnosti univerzity, k výroční zprávě o hospodaření univerzity. Složení Správní rady univerzity je následující:

PhDr. Richard Svoboda, MBA, bývalý primátor města Brna a současný senátor Parlamentu České republiky (předseda),
Ing. Ivan Kopečný, starosta Úřadu městské části Brno-Královo Pole (místopředseda),

ThDr. Ing. Evžen Martinec, OSA, opat Augustiniánského opatství na Starém Brně (místopředseda),

PhDr. Walter Bartoš, předseda výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny České republiky,

Ing. Eva Bartoňová, I. náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy,

PhDr. Miroslava Kopicová, ředitelka Národního vzdělávacího fondu,

Členové správní rady – zleva prof. Petr Vavřín, doc. Dušan Vaněk, dr. Richard Svoboda, prof. Vladimír Večerek, Ing. Ivan Kopečný, doc. Zdeněk Antoš, ThDr. Evžen Martinec

MUDr. Daniel Rychnovský, I. náměstek primátora města Brna,
Doc. Ing. Zdeněk Antoš, CSc., odbor rozvoje vysokých škol na Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy,

Prof. PhDr. Václav Cejpek, rektor Janáčkovy akademie múzických umění v Brně,

Doc. Ing. Dušan Vaněk, Ph.D, ředitel výzkumu, AGRO výzkum, s.r.o. Rapotín,

Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc., bývalý rektor Vysokého učení technického v Brně,

Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., bývalý rektor Univerzity Karlovy v Praze, nyní zmocněnec vlády ČR pro evropský výzkum, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

text: **Prof. MUDr. Vladimír Večerek, CSc.**

foto: P. Gayer

Jednání akademického senátu univerzity

Dne 14. května 2008 zasedal Akademický senát univerzity. Na svém zasedání projednával a schválil výroční zprávu o činnosti univerzity, roční hodnocení činnosti univerzity a výroční zprávu o hospodaření univerzity.

Akademický senát je samosprávným akademickým orgánem univerzity. Členy akademického senátu jsou zvolení členové akademické obce. Počet členů akademického senátu je 27, tzn. z každé fakulty 9 členů (6 akademických pracovníků, 2 studenti pregraduálního studia, 1 student doktorského studia). Činnost akademického senátu univerzity řídí předsednictvo a předseda. Akademický senát zejména schvaluje dlouhodobý záměr vzdělávací, vědecké, výzkumné a další tvůrčí činnosti a jeho každoroční aktualizaci, schvaluje roční rozpočet univerzity, schvaluje výroční zprávu o činnosti univerzity, roční hodnocení čin-

Jednání senátu

nosti univerzity, výroční zprávu o hospodaření univerzity, schvaluje vnitřní předpisy univerzity a usnází se na návrhu na jmenování rektora.

Zástupci FVL

Akademičtí pracovníci:

Prof. MVDr. František Treml, CSc. – *předseda*
 Doc. MVDr. Michal Vlašín, Ph.D. – *člen předsednictva*
 Prof. MVDr. RNDr. Petr Hořín, CSc.
 MVDr. Radovan Kabeš
 MVDr. Josef Zajíc, Ph.D.
 Prof. MVDr. Jiří Smola, CSc.

Studenti:

Jan Hlaváč
 Oldřich Pěnkava
 MVDr. Petrášová Jana (od 6. 11. 2007)

Zástupci FVHE

Akademičtí pracovníci:

Doc. MVDr. Petr Chloupek, Ph.D. – *člen předsednictva*
 MVDr. Bohumíra Janštová, Ph.D. – *tajemník*
 MVDr. Vladimír Kopriva, Ph.D.
 Doc. MVDr. Stanislav Navrátil, CSc.

Prof. MVDr. Miriam Smutná, CSc.
 Prof. Ing. Eva Straková, Ph.D.

Studenti:

MVDr. Zora Štástková (Belušíková)
 Miroslav Macháček – *člen předsednictva*
 Václav Míša

Zástupci FaF

Akademičtí pracovníci:

PharmDr. Karel Vašut, Ph.D.
 RNDr. Ladislava Bartošová, Ph.D.
 PharmDr. Margita Dvorská, Ph.D. – *člen předsednictva*
 JUDr. Jana Zachovalová, Ph.D.
 Prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc.
 PharmDr. David Vetchý, Ph.D.

Studenti:

Mgr. Ivana Daňková
 Eva Vychodilová
 Jakub Treml

 text: **Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**
 foto: P. Gayer

Jmenování profesoři a docenti Veterinární a farmaceutické univerzity Brno za rok 2007

Jmenování profesorem

Dne 5. listopadu 2007 na Pražském hradě jmenoval prezident republiky nové profesory, jejichž řízení ke jmenování profesorem proběhlo na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno.

Prof. MVDr. Alois Čížek, CSc.

Narozen v roce 1956 v Humpolci, ukončil Vysokou školu veterinární v roce 1981. Kandidátskou disertační práci obhájil a titul CSc. získal v oboru Veterinární mikrobiologie na téma – Diagnostika a vlastnosti salmonel izolovaných ze zvířat a z prostředí v roce 1990. Habilitační práci obhájil a titul docenta získal v roce 1996 v oboru Veterinární mikrobiologie – Metody izolace salmonel a diferenciací klonů *S. Enteritidis* a *S. Typhimurium* různého původu. Jmenován profesorem byl ke dni 5. 11. 2007 v oboru Veterinární mikrobiologie, parazitologie a imunologie. Prof. MVDr. Alois Čížek, CSc. v současné době působí na fakultě Veterinárního lékařství na ústavu Mikrobiologie a imunologie. Přednáší zejména obor Mikrobiologie pro farmaceuty a Kliniky mikrobiologie. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřen na metody imunomagnetické separace bakte-

rií a některé metody molekulární biologie. Zaměřuje se rovněž na alimentární infekce vyvolané sérotypem *E. coli* O157, tvořícím Shiga toxiny. V poslední době se zaměřuje na problémy infekce střeva způsobené spirochétami rodu *Brachyspira*.

Prof. Ing. Eva Straková, Ph. D.

Prof. Ing. Eva Straková, Ph.D., narozena v roce 1967 v Brně, ukončila Vysokou školu zemědělskou v Brně v roce 1990. Kandidátskou disertační práci obhájila a titul CSc. získala v oboru Výživa a dietetika hospodářských zvířat a hygiena vegetabilii. Habilitační práci obhájila a titul docenta získala v roce 2002 v oboru Veterinární farmakologie a toxikologie, výživa a dietetika. Jmenována profesorkou byla ke dni 5. 11. 2007 v oboru Výživa, zootechnika a zoohygiena. Prof. Straková v současné

době působí na fakultě Veterinární hygieny a ekologie jako přednostka ústavu Výživy, zootechniky a zoohygieny. Přednáší v oboru Výživa hospodářských zvířat a Výživa a dietetika. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřena na komplexní výzkum krve ptáků, a to jak volně žijících, tak na jednotlivé druhy a věkové kategorie drůbeže, kvalitativní a kvantitativní stanovení a vyhodnocení aminokyselin biologických materiálů, volných aminokyselin fyziologických roztoků, kvalitativní stránku vegetabilních zdrojů proteinů uplatnitelných ve výživě zvířat.

Prof. RNDr. Zdeněk Hubálek, DrSc.

Narozen v roce 1942 v Brně, vystudoval PŘF UJEP Brno v roce 1964. V roce 1970 mu byl udělen titul RNDr. Disertační práci kandidáta věd (CSc.) na téma „Šíření mikromycet volně žijícími ptáky“ obhájil v roce 1972 na Parazitologickém ústa-

vu ČSAV. V roce 1987 získal titul DrSc. po obhajobě disertační práce „Přírodní ohniska nálezů virem Bhanja“. Habilitoval v roce 1999 na PŘF MU s habilitační prací „Ekologie původců zoonóz a saponóz“ v oboru mikrobiologie. Profesorem byl jmenován ke dni 5. 11. 2007 pro obor Veterinární mikrobiologie, parazitologie a imunologie. Jeho přednášky se zaměřují na téma mikrobiální zoonózy a saponózy. Odborně tenduje k ekologii virů a bakterií, přenosných krev sajícími členovci.

Jmenování docentem

Dne 21. 5. 2007, 24. 9. 2007 a 19. 12. 2007 na zasedání Vědecké rady Veterinární a farmaceutické univerzity Brno jmenoval rektor univerzity nové docenty, jejichž habilitační řízení proběhlo na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno.

Doc. MVDr. Hana Buchtová, Ph. D.

Narozena v roce 1959, v roce 1984 ukončila Vysokou školu veterinární. Doktorskou disertační práci obhájila a titul Ph.D.

získala v oboru Hygiena a technologie potravin. Habilitační práci obhájila na téma Hodnocení jakostních parametrů jedlého podílu kapra obecného (*Cyprinus carpio*, Linnaeus 1758). Docentkou pro obor Hygiena a technologie potravin byla jmenována s účinností ke dni 19. 12. 2007. Doc. MVDr. Hana Buchtová, Ph.D., v současné době působí na Fakultě veterinární hygieny a ekologie na ústavu Hygieny a technologie masa. Přednáší zejména obor Hygiena a technologie potravin. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřena především na bezpečnost a kvalitu masa mořských a sladkovodních ryb.

Doc. MVDr. Antonín Kozák, Ph.D.

Narozen v roce 1953 v Plzni. Vysokou školu veterinární ukončil v roce 1978. Kandidátskou disertační práci obhájil a titul CSc. získal v oboru Veřejné veterinářství a ochrana zvířat 16. ledna 2003. Habilitační práci obhájil na téma Právní úprava a rozho-

dování o mase a orgánech prasat na jatkách v České republice. Docentem pro obor Veřejné veterinární lékařství a toxikologie byl jmenován ke dni 19. 12. 2007. Doc. MVDr. Antonín Kozák, Ph.D. v současné době působí na fakultě Veterinární hygieny a ekologie na ústavu Hygieny a technologie mléka. Přednáší zejména obor HACCP. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřen především na veterinární ochranu veřejného zdraví ve smyslu veterinárního dozoru nad bezpečností potravin.

Doc. PharmDr. Ruta Masteiková, CSc.

Narozena v roce 1957 v Kaunasu, v Litevské republice, ukončila Kaunaský Medicínský Institut v roce 1980. Kandidátskou disertační práci obhájila a titul CSc. získala v oboru galenická farmacie. Habilitační práci obhájila na téma Teoretické a praktické aspekty formulace a adjustace a vybraných léčivých přípravků k aplikaci na kůži a sliznice. Docentkou pro obor Farmaceutická technologie – galenická farmacie byla jmenována ke dni 25. 4. 2007. Doc. PharmDr. Ruta Masteiková, CSc., v současné

době působí na Farmaceutické fakultě na Ústavu technologie léků. Přednáší zejména obor Farmaceutická technologie – galenické farmacie. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřena především na přípravu a hodnocení topických přípravků a přípravků založených na přírodních látkách..

Doc. RNDr. Eva Matalová, Ph.D.

Narozena v roce 1973 v Brně, ukončila Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v roce 1996. Doktorskou disertační práci obhájila a titul Ph.D. získala v oboru Morfologie a fyziologie. Habilitační práci obhájila na téma Apoptóza

v odontogenezi. Docentkou pro obor Fyziologie a farmakologie byla jmenována ke dni 19. 12. 2007. Doc. RNDr. Eva Matalová, Ph.D. v současné době působí na fakultě Veterinárního lékařství na Ústavu fyziologie a morfologie. Přednáší zejména obor Fyziologie a farmakologie. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřena především na otázky apoptózy v ontogenezi a fyziologických procesů v mezibuněčných komunikacích.

Doc. MVDr. Jana Mezerová, Ph.D.

Narozena v roce 1966 v Brně. Vysokou školu veterinární ukončila v roce 1990. Doktorskou disertační práci obhájila a titul Ph.D. získala v oboru Veterinární chirurgie, ortopedie a rentgenologie. Habilitační práci obhájila na téma Diagnostika a chirurgická léčba gastrointestinálních onemocnění koní. Docentkou pro obor Choroby zvířat zájmových chovů byla jmenována ke dni 24. 9. 2007. Doc. MVDr. Jana Mezerová, Ph.D. v současné době působí na Fakultě veterinárního lékařství na Klinice

chorob koní. Přednáší zejména obor Chirurgie měkkých tkání. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřena především na abdominální chirurgii.

Doc. RNDr. Ivan Rychlík, Ph.D.

Narozen v roce 1966 v Ostravě. Vysokou školu veterinární ukončil v roce 1989. Kandidátskou disertační práci obhájil a titul CSc. získal v oboru mikrobiologie a imunologie v roce 2000 na téma Salmonella enterica – molekulární mikrobiologie. Habilitační práci obhájil na téma Evoluce a klonalita Salmonella enterica serovar Typhimurium a Enteritidis. Docentem pro obor mikrobiologie, imunologie

a parazitologie byl jmenován ke dni 25. 4. 2007. Doc. RNDr. Ivan Rychlík, Ph.D. v současné době působí na fakultě Veterinárního lékařství na Ústavu mikrobiologie a imunologie. Přednáší zejména obor molekulární mikrobiologie. Ve vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti je zaměřen především na salmonelové infekce.

text: redakce

foto: archiv, P. Gayer

Klinika chorob koní

Obor chorob koní patří na univerzitě mezi ty nejstarší. Jeho založení současně se vznikem VŠ veterinární v r. 1918 je nutně dáno do souvislosti s postavením a posláním koně v rámci tehdejší společnosti. To bylo tenkrát dáno jeho využitím pro zemědělské práce, dále pro účely vojenské a konečně také pro záležitosti společenské a rekreační. Je pochopitelné, že poslání koně se s vývojem československé společnosti měnilo.

Projevilo se to zvláště v postupném vyklizení oblasti služby vojenské a policejní a s dalšími desetiletími pak také zemědělské, což byl děj přímo související s nástupem mechanizace v zemědělství, kde především koňská síla byla nahrazena traktory. Uvedené pochody měly za následek prudký pokles zájmu o chov koní s přímým dopadem na výrazné snížení počtu kusů ročně ošetřených na našich klinikách. Jestliže v roce 1918 dosahoval tento počet až 1 000 kusů, pak zhruba od poloviny 20. století se jednalo o počet pouhých 350 kusů.

Pozornost oboru chorob koní byla naopak upřena ke vzrůstajícímu významu koně jako prostředku určenému pro zábavu, rekreaci a sport. V sedmdesátých letech minulého století se růst významu tohoto poslání koně projevilo na tehdejší Vysoké škole veterinární založením chovu koní na školním statku Nový Jičín a současně také založením jezdeckého střediska na školním statku Nový Dvůr. Tím byl položen základ vzniku nové oblasti na VŠ veterinární, a to sportovní veterinární medicíny. Kůň se v systému činnosti VŠ veterinární začíná vracet na své původní místo, i když v té době více v podobě koně chovaného pro sportovní účely – tedy jako sportovní kůň. Teprve v posledních dvou desetících let se nachází místo koně také v oblasti země-

■ Klinické vyšetření

■ Prof. MVDr. Jaroslav Hanák, DrSc., Dipl. ECEIM

dělské práce a pochopitelně, jak tomu ostatně bylo po celou dosavadní dobu, již se zde zabýváme, také v práci lesní.

Dnešní Klinika chorob koní Fakulty veterinárního lékařství VFU Brno je výsledkem složitého vývoje nikoli pouze na této škole, ale rovněž vývoje společenského a na formování tohoto oboru veterinární medicíny se svojí odbornou i řídicí prací podílela řada vynikajících odborníků, jejichž jména nebudou pravděpodobně nikdy zapomenuta. Jména, jakými jsou prof. MVDr. František Král (interní medicína), prof. MVDr. Alois Hanslian (onychologie), prof. MVDr. Karel Pardubský (přednosta kliniky), prof. MVDr. Emanuel Král (přednosta ústavu, ortopedie), prof. MVDr. František Journý (přednosta ústavu, vojenská veterinární chirurgie), prof. MVDr. Luboš Holý (reprodukce koní), prof. MVDr. Ján Kottman (chirurgie a ortopedie) nebo například prof. MVDr. Josef Zakopal (vnitřní nemoci koní) a mnozí další, budou vždy ozdobou a pevnými body historického vývoje Kliniky chorob koní.

Problematika chovu koní nebyla ovšem vzdor uvedeným vývojovým problémům ve výuce a výzkumu na naší škole zanedbána. Právě naopak. Na I. interní klinice VŠ veterinární bylo založeno specializované pracoviště pro choroby koní. Pod vedením prof. MVDr. Josefa Zakopala, CSc. se tým odborných spolupracovníků zaměřoval mj. na problematiku zátěže a tréninku koní, sledoval metabolické změny u rostoucích hříbat a pozornost byla věnována problémům obecného zdraví v chovech koní. O tom, že klinika se zaměřila mj. na sportovní využití koní svědčí to, že zde byli postupně vychováváni i profesionální trenéři sportovních a dostihových koní – MVDr. Olehla, MVDr. Vítek, MVDr. Janda, MVDr. Lísek, MVDr. Horák, MVDr. Živníček a někteří další. Tato skutečnost v tomto směru přirozeně pozvedla celkovou úroveň této specializace kliniky. Významná místa v rozvoji moderní hipiatrie zaujímají proto jména prof. MVDr. Josefa Zakopala, CSc. a prof. MVDr. Jána Kottmana, CSc. Prvý z nich ve svých pracích sledoval problematiku infekční anemie koní, kolikových onemocnění, metabolických poruch u koní, fyziologie a patologie zátěže a tréninku koní, zatímco druhý dokončil postupy ke zdokonalení narkózy a vytvoření podmínek pro aseptické vedení operačních zákroků a ke zvýšení kvality RTG vyšetření u koní.

Vedle vlastního léčebného poslání a výzkumu ve všech oblastech chorob koní je především výuka studentů Veterinární

a farmaceutické univerzity dalším z hlavních směrů aktivity současné kliniky. Klinika chorob koní tradičně zajišťuje v plném rozsahu výuku předmětů – Vnitřní nemoci koní, Chirurgie a ortopedie velkých zvířat, dále 10 týdenní státnicové bloky Choroby koní v 6. ročníku, fakultativní předmět Klinická fyziologie sportovních koní a podílí se na výuce dalších předmětů, jako je Obecná chirurgie a anesteziologie, Zobrazovací diagnostika, Andrologie a umělá inseminace, Porodnictví a gynekologie atd. Každý týden pořádá klinika v rámci výuky chorob koní pro posluchače 6. ročníku prezentaci pacientů pro posluchače ostatních ročníků. Státní rigorózní zkouška z Chorob koní má charakter praktického vyšetření demonstrováných pacientů.

Hlavním výzkumným motivem kliniky jsou mechanismy vzniku zátěžových intolerancí a jejich vliv na výkonnost sportovních a dostihových koní. V oblasti vědeckovýzkumné se Klinika chorob koní až do r. 2004 věnovala především řešení výzkumného záměru MŠTM „Vliv vnějších a vnitřních faktorů na zdraví a užitkovost/výkonnost zvířat“, a ve spolupráci s VUT Brno a ČVUT Praha ortogonalizaci elektrokardiogramů koní (GAČR č. 102/00/0204) a analýze příčin rychlé kardiovaskulární smrti koní (GAČR PS 141 067). V současné době se klinika podílí na řešení výzkumného záměru MŠMT „Aktivní tvorba zdraví, užitkovost a výkonnost hospodářských zvířat“.

Po dokončení výstavby Pavilonu klinik velkých zvířat v roce 1999 byla daná odborná náplň Kliniky chorob koní logickou syntézou původních odborných disciplín – vnitřních chorob, chirurgie, ortopedie a reprodukce. Takovému pojetí již odhaluje

jednotný kurs vědy, výzkumu a praxe, zaměřený ke komplexnímu pohledu na zvíře a jeho zdraví a přirozeně – racionální exploataci. Klinika chorob koní se rozvíjí ve smyslu vytváření technických podmínek pro výuku a výzkum, jde tedy především o získání potřebného přístrojového vybavení nově zřízených vyšetřovacích a operačních sálů a ustajovacích prostor pro koně (celkem 50 boxů). Byly vybudovány boxy pro intenzivní péči o pacienty, 12 boxů je doplněno o samostatné výběhy.

Především veterinární činnosti při péči o pacienty a za přispění grantů i prostředků Fondu rozvoje vysokých škol MŠMT se podařilo a nadále se daří shromažďovat finanční prostředky sloužící k pořizování moderních diagnostických a léčebných přístrojů. Klinika již tímto způsobem pořídila 2 operační stoly pro koně, anesteziologický monitorovací systém DATEX (je na úrovni obdobných přístrojů v humánní medicíně), zařízení pro řízenou ventilaci plicní u koní STEPHAN Ventila, monitor pro měření srdečního výdeje LIDCO PLUS, závěsná operační světla, endoskopický systém STORZ pro laryngo-, broncho-, laparo- a artroskopii, dále gastroduodenoskop FRITZ o délce 300 cm, přenosné diagnostické ultrazvukové zařízení CONCEPT, videoendoskop, stacionární digitální ultrazvukové zařízení s využitím Dopplerova efektu, stacionární RTG PROTHEUS XR/a, vyvolávací automat, přístroj pro měření ABR, krevních plynů a iontů RAPIDLAB, osteosyntetickou soupravu, datavideoprojektory a další zařízení, celkově 48 investičních položek v hodnotě více jak 14 mil. Kč. Ještě v tomto roce dojde k pořízení trenažéru MUSTANG 2000 s kardiopulsační jednotkou pro potřeby diagnostiky u koní

■ Operační stůl pro koně

■ Práce na klinice

v zátěži a řešení výzkumných úkolů v oblasti fyziologie a patologie zátěže. Pracoviště je již stavebně vybudováno a čeká se pouze na uskutečnění dodávky. Vybudována bude rovněž krytá jízdárna, a to rekonstrukcí bývalé jízdárny, sloužící nyní jako skladové prostory.

Klinika se po personální stabilizaci pracoviště zaměřila také na vybudování organizačního systému odpovídajícího modernímu pojetí výuky i vědy. V souladu s tím byla v rámci ústavu vytvořena odborná klinická oddělení, která jsou garanty moderního vývoje v oblasti vědy, výzkumu a kurativní činnosti. Veškerá odborná činnost je tímto způsobem pokrývána specialisty, takže nedochází ke tříštění jejich sil na pro ně nepodstatné úkoly. Výsledkem, který uvedené tvrzení podporuje, je vedle vysoké kvality lékařské terapeutické péče také například zkrácování časových limitů pro léčebné zákroky.

Základní členění pracoviště je dáno existencí odd. chirurgie a ortopedie koní, dále odd. vnitřních a kožních chorob koní a konečně odd. nemocí hřibat a reprodukce koní. V čele oddělení, tak jak byla jmenována, jsou MVDr. Zdeněk Žert, CSc. Dipl.ECVS, MVDr. Petr Jahn, CSc. a MVDr. Markéta Sedlinská, PhD. Významné je to, že Klinika chorob koní může poskytovat chovatelské veřejnosti celou řadu veterinárních služeb, jako jsou např.:

- diagnostika a terapie kožních a vnitřních chorob koní,
- diagnostika příčin zátěžové intolerance a snížené výkonnosti,
- fyziologie a patologie reprodukce koní včetně umělé inseminace,

- diagnostika a terapie nemocí hřibat,
- ortopedická diagnostika, chirurgie a konzervativní léčba,
- ošetření komplikovaných ran a léčba zlomenin,
- konzervativní a chirurgická léčba těžkých kolikových onemocnění,
- oftalmologické vyšetření a ošetření,
- laryngoskopie, bronchoskopie, artroskopie, laparoskopie,
- ultrazvuková a RTG diagnostika,
- laboratorní diagnostika hematologická biochemická.

Na jednotlivých odděleních pracují v rámci již zmíněné specializace další, mladší pracovníci, takže o další rozvoj kliniky je personálně spolehlivě postaráno. Takovým členěním pracoviště a pracovníků se daří udržovat je ve stavu vysoké připravenosti k zákrokům a spolehlivosti při nich.

Stav, jaký je dnes na Klinice chorob koní, tvoří z tohoto pracoviště vedle již popsaných činností současně také vysoce kvalifikované vzdělávací pracoviště. Není to jinak ani možné, má-li ústav prosperovat i v blízké budoucnosti, pak musí být na každého z odborných pracovníků vytvářen jistý tlak, který motivuje každého z nich k individuálně dalším činům ve zvyšování úrovně svých odborných praktických i teoretických znalostí. Situace, která nikomu nedovolí zaostávat. A takového stavu se opravdu neobávám.

Klinika se zapojila do odborného růstu v rámci evropské veterinární specializace – European Board of Veterinary Specialization (EBVS), a to tím, že 2 akademicky vzdělaní pracovníci se stali diplomovanými členy: dr. Žert – European College of Veterinary Surgeons (Dipl. ECVS) a prof. Hanák – European

■ Moderní zobrazovací technika

College of Equine Internal Medicine (Dipl.ECEIM), což opravňuje nejen tyto pracovníky, ale i pracoviště jako celek, k výchově domácích i zahraničních rezidentů a k vypisování rezidentur v této specializaci. Klinika již požádala o akreditaci, protože jako pracoviště splňuje podmínky pro akreditaci, dané EBVS. V této souvislosti je třeba podtrhnout, že má takřka esenciální význam získávání této evropské specializace (Diplomate) dalšími akademickými pracovníky. V podmínkách Kliniky chorob koní to znamená, že vedle již dosažené specializace interní (ECEIM) a chirurgické (ECVS) musejí být v tomto směru připravováni další pracovníci – pro specializaci oftalmologickou (ECVO), anesteziologickou (ECVA), zobrazovací diagnostiky (ECVDI), reprodukce (ECAR), neurologie (ECVN), dermatologie (ECVD) a stomatologie (ECDC). Kritériem odbornosti pro klinického pracovníka se totiž vedle scientometrických údajů, jakými jsou počet publikací, impact factor, citační index apod., stane jednoznačně přednostním ukazatelem tzv. case load (počet pacientů, diagnostických a léčebných úkonů a jejich odborná kvalitativní úroveň). Specializace tak, jak se uplatňuje na Klinice chorob koní, představuje nástroj odborného vývoje učitelů klinických předmětů a je to zároveň také cesta, jakou dosáhnout zvýšení příjmů fakulty a klinik.

V praxi se uvedené zásady uplatňují viditelně změnami studijního curricula. V podstatě celý 6. ročník je věnován praktickému výcviku na klinických disciplínách a je orientován podle druhu zvířat. Tímto způsobem je sledováno prohloubení studijní specializace, čímž jsou prohlubovány teoretické znalosti i praktické dovednosti absolventů FVL.

■ Na operačním sále

Držet krok s vývojem, který se u klinických předmětů a směrů uplatňuje v rámci oboru ve světě, to vyžaduje sledovat vývojové trendy, které v klinice nastupují, odhadovat správně jejich nosnost a přizpůsobovat jim zavčas praktickou organizaci výuky.

■ text: **Prof. MVDr. Jaroslav Hanák, DrSc., Dipl. ECEIM**

foto: P. Gayer

Ústav hygieny a technologie masa

Ústav hygieny a technologie masa, jako řada jiných ústavů univerzity, má dlouhou tradici. Mezi prvními ústavu nově založené Vysoké školy zvěrolékařské byl i Ústav pro hygienu masa, mléka a potravin. Vznikl sloučením výukových předmětů hygieny masa, tradované MUDr. J. Lukešem, později MVDr. F. Ševčíkem a hygieny mléka a nauky o potravinách, tradované MUDr. et PhDr. J. Bečkou.

V průběhu doby se název pracoviště změnil na Ústav pro hygienu a technologii potravin, později na Katedru hygieny a technologie potravin a konečně od 1. 1. 1991 bylo pracoviště rozděleno do tří ústavů, a to na Ústav hygieny a technologie masa, Ústav hygieny a technologie mléka a Ústav veterinárně hygienického dozoru. V roce 2000 zanikl ústav Veterinárně hygienického dozoru a odborná problematika a jednotliví pracovníci byli rozděleni do Ústavu hygieny a technologie masa a Ústavu hygieny a technologie mléka.

Ústav pro hygienu masa, mléka a potravin zahájil činnost ve skromných podmínkách v budově Ústavu pro lékařskou chemii, kde měl vyhrazeno několik místností a teprve v roce 1932 byl trvale umístěn v novostavbách v severozápadní části areálu školy. V letech 1962-1963 byla provedena úplná rekonstrukce sanitní porážky. Sanitní porážka ústavu sloužila k porážení nemocných jatečných zvířat z klinik

a ústavů univerzity a k jejich dalšímu využití ve výuce studentů klinických disciplín, prohlídky jatečných zvířat a masa. V témže období byly zbudovány malé technologické dílny, které byly využívány k výukovým a vědecko- výzkumným účelům ústavu a fakulty.

V září 1992 byl Ústav hygieny a technologie masa přemístěn do budovy Ústavu pro výzkum masa (později Výzkumný ústav masného průmyslu), kde je umístěn dodnes. Budova je dnes součástí komplexu ústavů hygieny potravin. Sousedí s novým pavilonem prof. Lenfelda, kde sídlí disciplíny týkající se především hygieny a technologie mléka. Vedlejší rekonstruovaná budova nese od října 2007 název Pavilon doc. Hökla. Je to příznačné, neboť doc. Hökl byl vlastně zakladatelem moderní hygieny masa v České republice. V současné době má ústav 8 vysokoškolských učitelů, 7 laboratorních pracovníků a 4 technické pracovníky včetně sekretářky ústavu. Nedílnou součástí života ústavu jsou postgraduální studenti, kteří představují základnu, z níž vychází budoucí vysokoškolští učitelé. V současné době pracují na ústavu 3 doktorandi.

Ústavy na VFU Brno mají dva základní směry činnosti, které se navzájem prolínají a doplňují. Je to výuka a výzkum. Výuka na Ústavu hygieny a technologie masa, jak ostatně vyplývá již z názvu ústavu, je zaměřena na problematiku masa ať již z pohledu produkce, výroby nebo hodnocení zdravotní nezávadnosti a jakosti masa, drůbeže, zvěřiny, ryb a mrazírenských výrobků. Ústav se zapojuje do výuky ve všech studijních programech obou veterinárních fakult. Na našem ústavu se setkáváme se studenty ve vyšších ročnících studia, kteří již absolvovali preklinické a některé klinické obory. Jedním ze stěžejních předmětů je prohlídka masa, která klade vysoké nároky na praktické cvičení, protože jen názornou ukázkou si mohou studenti získat správné návyky. Fakulta veterinární hygieny a ekologie má ve svém areálu výukovou porážku, která se v současné době modernizuje, ale ta samozřejmě kapacitně nestačí pro praktickou výuku dnes velkého počtu studentů. Doby, kdy studenti mohli chodit na jatky a při plném provozu se učit prohlídku jsou již nenávratně z řady důvodů minulostí. Museli jsme hledat řešení jinde. A měli jsme štěstí. Firma Steinhäuser nám nabídla v Tišnově část svých prostor, kde studenti zcela nerušeně mohou prakticky provádět komplexní prohlídku jak orgánů, tak i půlek prasat nebo čtvrtí skotu. Studenti tak mají dostatek výukového materiálu, což je nejdůležitější.

S výukou technologií masného, drůbežářského průmyslu nebo technologií zpracování ryb se studenti prakticky seznamují v technologických dílnách. Technologická dílna bývalého Výzkumného ústavu masného průmyslu byla určena pro experimenty pracovníků ústavu a požadavkům výuky samozřejmě nemohla stačit. Před několika lety fakulta přistoupila k zásadní rekonstrukci. Velká zařízení nahradily malé stroje – kutr na 10 kg suroviny, malý výrobek ledu, narážka. V další místnosti se provádí tepelné opracování. V udirně na jeden malý vozík se právě udí před chvílí naražené párky a ve varném kotli si studenti připravují

■ Praktické cvičení z bourání masa

■ Narážení díla do střev

■ Analytické vyšetření masa

■ Tepelné opracování masných výrobků

vlastnoručně vyrobený játrový sýr plněný do tradičních forem. Pýchou je malá klimatizační komora, kde si studenti mohou vyzkoušet, že vyrobit například dobrou Vysočinu vůbec není jednoduché. Kromě masných výrobků si v naší technologické dílně studenti vyrábí i některé rybí výrobky, jako např. zavináče nebo rekonstituované rybí maso. Není to sice z ekonomického hlediska levná záležitost, ale myslím, že zájem a praktické dovednosti studentů jsou nenahraditelné. Kromě praktické výroby masných výrobků studenti provádí i laboratorní a senzorické vyšetření. Pro tyto účely máme vybudovanou senzorickou laboratoř, které splňuje legislativní požadavky na provádění senzorických vyšetření. Však senzorické hodnocení potravin patří u studentů mezi nejoblíbenější předměty na našem ústavu.

Studenti se také podílí na druhém základním směru činnosti, a to na vědeckovýzkumné práci. Studenti v bakalářském a navazujícím magisterském studijním oboru Bezpečnost a kvalita potravin pracují na bakalářských a později na diplomových pracích. Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie jsou tyto práce experimentálního charakteru a studenti se musí zapojit do výzkumné práce jednotlivých ústavů. Na Ústavu hygieny a technologie masa jsou dvě oddělení, a to oddělení chemie, kde je vedoucí doc. Buchtová a oddělení mikrobiologie a molekulárních metod, které vede dr. Nebola. Oddělení chemie se zabývá především činností v oblasti senzorického hodnocení masa a masných výrobků, a to jak z pohledu standardní senzorické analýzy tak i hodnocení pomocí instrumentálních metod, a to především pomocí zařízení Instron. Další rozsáhlou výzkumnou činností tohoto oddělení je hodnocení jakosti a chemického složení ryb, a to především lína obecného a kapra.

Oddělení mikrobiologie a molekulárních metod se dlouhodobě zabývá problematikou *Campylobacter* spp., a to nejen z pohledu výskytu u zvířat a přežívání v prostředí a potravinách, ale i z pohledu typizace a možností přenosu v potraviném řetězci. Nověji se toto oddělení věnuje patogenům jako je *Y. enterocolitica*, *Listeria monocytogenes*, *Clostridium perfringens* nebo *Helicobacter pullorum*.

O vědeckých úspěších pracovníků ústavu masa hovoří i účast na řadě projektů. Především musím jmenovat výzkumný záměr Veterinární aspekty bezpečnosti potravin, který příkladně spojuje ústavy nejen fakulty ale i další ústavy na univerzitě. Dalším zajímavým projektem je účast na projektu 6 rámcového programu EU PoultryFlorGut, který hodnotí a srovnává mikrofloru a výskyt patogenů u drůbeže chované konvenčním způsobem a jinými formami výkrmu v 15 evropských zemích. Pracovníci ústavu se také podílí nebo podíleli na řešení projektů COST, NAZVA, GAČR, FRVŠ a jiných agentur.

Z uvedených příkladů je zřejmé, že na pedagogy ústavu jsou kladeny značné nároky a jedním z předpokladů úspěšného učitele je kromě systematické a pečlivé práce i odolnost vůči stresu. S potěšením musím konstatovat, že věkové zastoupení pracovníků ústavu je velmi perspektivní. Naprostá většina vyučujících je do 35 let a tito lidé se svým nadšením a zájmem o obor představují dobrý základ do příštích let.

text: **Prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.**

foto: archiv školy, archiv ústavu, archiv FVHE

■ Tohle jsme vyrobily...

Ústav přírodních léčiv farmaceutické fakulty VFU Brno

Ústav přírodních léčiv (dále ÚPL) představuje odborně a personálně konsolidované pracoviště. Formálně se dělí na Oddělení farmakognosie a fytochemie, Oddělení botaniky a Oddělení biotechnologie. Na ÚPL působí 1 profesor, 3 docenti, 6 odborných asistentů a 10 asistentů. Učitelé ústavu vyučují 6 povinných předmětů, 9 povinně volitelných předmětů a podílejí se na výuce dalších dvou předmětů. Studenty FVL a FVHE učí botaniku. Na zabezpečení výuky a výzkumu se podílí 1 technik, 1 odborný pracovník, 4 laborantky a 1 zahradník.

Zárodek Ústavu přírodních léčiv lze datovat do konce roku 1991 v návaznosti na vznik Farmaceutické fakulty VŠVF Brno. V akademickém roce 1991/92 bylo potřebné zabezpečit pro 38 studentů prvního ročníku výuku botaniky. Přednášek se ujal doc. PhMr. DrPh. Ing. Jan Baloun, CSc., praktika zabezpečila Ing. Milada Pízová. Přednášky se konaly v posluchárně Ústavu anatomie FVL, praktická část po získání starších mikroskopů v přízemí budovy č. 36, označované jako „domeček“, v místnosti adaptované na mikroskopickou laboratoř. Elektrické vedení „domečku“ bylo starého data a nedovolovalo zapojení více spotřebičů, byť malého příkonu. K radosti studentů bývala výuka často přerušována výpadkem proudu. Ještě že ke studiu botaniky tehdy stačilo zdravé oko ozbrojené lupou nebo mi-

kroskopem. Dočasné preparáty se připravovaly obligátními řezy žiletkami, jejichž nákup představoval největší finanční položku v hospodaření botaniky.

Zrod Ústavu přírodních léčiv se váže k rozhodnutí Akademického senátu VŠVF ze dne 2. 11. 1992, kterým bylo založeno 5 ústavů Farmaceutické fakulty s platností od 1. ledna 1993. Prvním přednostou Ústavu přírodních léčiv (1993–1994) byl doc. PhMr. DrPh. ing. Jan Baloun, CSc., který přednášel botaniku. Praktika vedla ing. Milada Pízová, ing. Magda Woleková a PharmDr. Petra Ráčková. Matriál pro morfologicko-anatomická praktika zabezpečovaly Marcela Kohoutová, Iva Vochyanová a zahradnice Lenka Straková. Ústav nadále sídlil v podmáčené budově č. 36, kde se konala praktická část výuky botaniky a mikroskopického cvičení z farmakognosie. Praktická výuka se zkvalitnila zakoupením optických mikroskopů a mikroskopických lamp. V lednu 1996 se zařízení z „domečku“ přestěhovalo do nového pavilonu, ve kterém byly pro praktická cvičení k dispozici kvalitní laboratoře. Potřebné mikroskopy, mikrotomy, projekční zařízení a chemikálie byly zakoupeny v dalších letech, převážně z grantů FRVŠ. Zvyšující se počet studentů si vyžádal nárůst učitelů. Pro výuku botaniky byli získáni renomovaní učitelé prof. RNDr. Zdeněk Sladký, DrSc. (přednosta ÚPL v letech 2001–2004), doc. RNDr. PhMr. Věra Spurná, DrSc.,

■ Praktické cvičení

doc. RNDr. PhMr. Melánie Felklová, CSc., RNDr. PhMr. Antonín Fajt. I když byli zaměstnáni převážně na zkrácený pracovní úvazek, odevzdali nejen studentům ale i mladým asistentům poznatky a cenné zkušenosti. V jejich činnosti nyní pokračují ing. Milada Pízová, RNDr. Eva Kramářová, Ph.D. a PharmDr. Petr Babula, Ph.D. Farmaceutická botanika byla po vzoru fakult sdružených v Evropské asociaci farmaceutických fakult přejmenována na „Biologie rostlin“. Vyučuje se nadále v 1. a ve 2. semestru. Studenti se seznamují s rozsáhlým souborem farmaceuticky významných taxonů, studují anatomické a morfologické struktury, které umožňují pochopit zákonitosti rostlinného metabolismu, což je jedním ze základů pro studium farmakognosie. Studenti získávají základní orientaci v systematické botanice farmaceuticky významných rostlinných druhů, osvojují si hlavní znaky jednotlivých druhů na živém i herbariovém materiálu a na trojrozměrných rostlinných deskáčcích. K výuce je využíván specializovaný skleník obsahující jak léčivé, tak okrasné druhy rostlin. Součástí zázemí výuky je i pozemek pro pěstování vybraných druhů rostlin, které slouží jako materiál pro další studium a výzkum. Učitelé oddělení zajišťují také výuku předmětu „Veterinární botanika“ pro studenty veterinárních fakult. V odborné a vědecké činnosti se Oddělení botaniky zaměřilo postupně na přípravu mikroskopických preparátů farmaceuticky významných drog a produkci sekundárních metabolitů tkáňovými kulturami. V současnosti se problematika orientuje na možnosti ovlivnění produkce sekundárních metabolitů v rostlinných tkáňových kulturách. Byl zaveden model testování cytotoxicity xenobiotik na buňkách tabáku.

Dominantní postavení mezi předměty, které ústav od roku 1993/94 zabezpečuje, má farmakognosie. Její pojmenování je odvozeno od řeckých slov „pharmakon“ čili lék a „gnosis“ čili znalost. Farmakognosie se spolu s chemií vydělily z přírodních věd koncem 18. století s cílem studovat materiální podstatu našeho světa, poznávat, získávat a využívat sloučeniny, které vytvářejí přírodu. Přírodní léčiva, produkty rostlinné a živočišné říše, byly do poloviny 19. století téměř jediným léčebným prostředkem, který měl člověk k dispozici. Používaly se na bázi empirie a o obsahových látkách a jejich struktuře se nevědělo skoro nic. Vzhledem ke své profesi i praktickému dopadu nepřekvapuje, že mezi těmi, kteří zahájili studium přírodních látek byli lékárníci, když se zajímali o účinné substance přítomné v používaných drogách. V laboratořích lékáren byly provedeny první izolace alkaloidů, byly poprvé použity nové extrakční a izolační postupy. Na tom, že farmakognosie byla uznána jako samostatná věda, měl rozhodující zásluhu švýcarský profesor Tschirch. Na našich vysokých školách se o to zasloužili profesor Skarnitzl, docent Blažek, profesor Homola, docent Hubík, docent Rada, docent Kresánek a profesor Tomko.

Jako mnohé současné vědy prošla Farmakognosie v nedávných letech podstatnými změnami a dnes reprezentuje vysoce interdisciplinární vědu, která je jednou z pěti základních oblastí farmaceutického vzdělávání. Je vyučována jenom na farmaceutických fakultách, kde tradičně existují katedry nebo ústavy farmakognosie. Je jedním z pěti předmětů, ze kterých se skládá státní závěrečná zkouška. Její rozsah zahrnuje studium fyzikálních, chemických, biochemických a biologických vlastností drog, jejich obsahových

látek, nebo potenciálních drog a jejich obsahových látek stejně jako hledání nových léčiv z přírodních zdrojů. Poskytuje přehled o prakticky používaných drogách, z nich získaných izolátech a dalších významných biogenních léčivech, které jsou součástí hromadně vyráběných léčivých přípravků nebo se používají v individuální preskripci. Výzkumná problematika farmakognosie je neobyčejně široká a zahrnuje studium v oblasti fytochemie, mikrobiální chemie, biosyntézy, biotransformace, chemotaxonomie a částí dalších biologických a chemických věd.

Odborným garantem výuky farmakognosie je od roku 1993 prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc., (přednosta ÚPL v letech 1994–2001). Na praktické výuce se v prvních letech podíleli RNDr. Rudolf Adámek, Mgr. Jan Dítě, RNDr. PhMr. Antonín Fajt, ing. Milada Pízová a PharmDr. Petra Ráčková.

■ Část rostlinných druhů k výuce studentů

■ Kontrola výsevu bylin ve skleníku

Mikroskopická praktika se realizovala zpočátku v „domečku“. Letní semestr ročníku 1993/94 byl z hlediska krátké existence ústavu kritický, protože bylo nezbytné zahájit chemickou část praktik. Nebylo kde, nebylo s čím. Naštěstí byla dokončena rekonstrukce velké laboratoře Ústavu technologie léků, která umožňovala při dodržení bezpečnostních pravidel realizovat praktika zaměřená na izolaci a důkaz obsahových látek drog, na jejich chemickou kontrolu tak, jak to vyžaduje Český lékopis. Experimentální materiál byl získán vlastními silami, přístrojové vybavení zčásti zapůjčeno ústavu sesterských fakult

nebo převodem ze zrušených Okresních kontrolních laboratoří. K nelibosti paní přednostky Ústavu technologie léků vydal strop laboratoře řadu svědectví o tom, že studenti brali praktika vážně a do reakce dali někdy více ingrediencí, než bylo zapotřebí. Omluvou jim budiž skutečnost, že neměli dostatečně citlivé váhy. Nemalý problém představovaly diplomové práce, jako součást státní závěrečné zkoušky. Absolventi prvních dvou ročníků obhajovali převážně literárně zpracovaná témata, experimentálních prací bylo vzhledem k laboratorním možnostem méně.

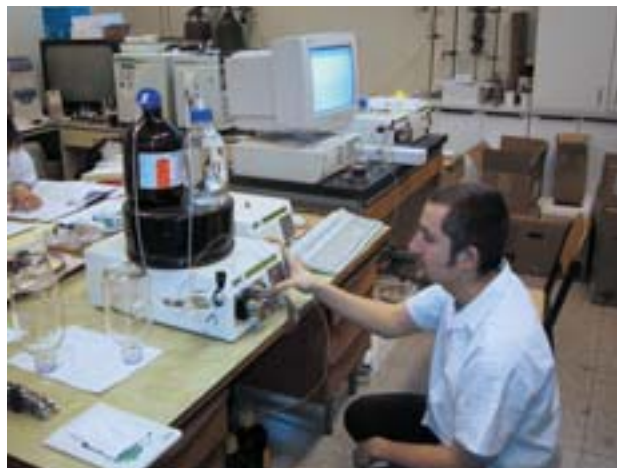
V lednu 2006 se ÚPL přestěhoval do nově postaveného Pavilonu farmacie, což od února 1996 umožnilo zabezpečit výuku v plném rozsahu. Do výuky se postupně až do současnosti zapojili další učitelé: doc. RNDr. Milan Žemlička, CSc., (přednosta ÚPL od roku 2004 dosud), PharmDr. Renata Kubínová, Ph.D., PharmDr. Dagmar Jankovská, Ph.D., PharmDr. Karel Šmejkal, Ph.D., PharmDr. Margita Dvorská, Ph.D., PharmDr. Hana Forejtníková, Ph.D. (do roku 2006), Mgr. Miroslava Cupalová (do roku 2000), Mgr. Jitka Langáčková (do roku 2000), PharmDr. Stanislav Chudík, PharmDr. Eva Münsterová, PharmDr. Marie Valentová, Mgr. Ivana Daňková, Mgr. Pavla Holubová, Mgr. Věra Javorková, ing. Emil Švajdlenka a Mgr. Aleš Zima. Jako externí učitelé působili v letech 1997 – 2004 prof. RNDr. Vladimír Sklenář, CSc. (PřF MU), doc. RNDr. Ladislav Novotný, DrSc. (ÚEO SAV Bratislava) a Ing. Karel Ubik, CSc. (ÚOCH AV ČR Praha).

Učitelé ústavu vedle „běžné výuky“ vedou diplomové a rigorózní práce. Magisterský studijní program Farmacie je ukončen státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce. Na ÚPL obhajuje diplomové práce každý rok více než 20 studentů. Učitelé vypisují témata, na která se studenti přihlásí. Většina diplomových prací má experimentální charakter a úzce souvisí s výzkumným zaměřením vedoucího práce. Zákon č. 111/1998 o vysokých školách umožnil absolventům magisterského studijního programu Farmacie vykonat státní rigorózní zkoušku, jejíž součástí je obhajoba rigorózní práce a následně získat akademický titul „doktor farmacie“, PharmDr. Rigorózní práce vypracované na ÚPL mají experimentální charakter a navazují na výzkumné zaměření jednotlivých oddělení ústavu. Vyžadují přibližně 6měsíční práci v laboratoři. Na ÚPL se dosud realizovalo 25 rigorózních řízení. Pro studenty, kteří projevují již během studia hlubší zájem o přírodní léčiva, organizují učitelé studentské vědecké kroužky. Smyslem je zapojit studenty do experimentální práce, naučit je používat vhodné metody, získat správné laboratorní návyky. Většina z nich prezentuje výsledky své práce na pravidelných studentských vědeckých konferencích. Je příznačné, že současní učitelé ÚPL získali svoje první vědecké úspěchy právě na SVK.

Mimořádný význam zprovoznění pavilonu byl v tom, že po dovybavení laboratorním materiálem, přístroji a později rozvojem informačních technologií a získáním přístupu k informačním zdrojům byla zahájena kontinuální vědecko-výzkumná činnost. O práci na ústavu začali mít zájem absolventi fakulty. V r. 1995 získal ústav akreditaci pro postgraduální studium (nyní doktorský studijní program) z Farmakognosie, což umožnilo zvýšit odbornost mladých pracovníků ústavu a výrazně akcelerovalo výzkum. Od roku 1996 do současnosti úspěšně absolvovalo a akademický titul „doktor“ ve zkratce

Ph.D. získalo 7 studentů, z nichž 5 pracuje na ÚPL. V současnosti jsou v prezenční formě DSP 3 studenti, v kombinované formě 8 studentů.

Výzkum učitelů Oddělení farmakognosie a fytochemie je zaměřen na izolaci, identifikaci a studium biologické aktivity látek z vyšších rostlin. Pozornost se věnuje především látkám ze skupiny polyfenolů, alkaloidů, betalainů a fenylypropanoidů, které reagují s volnými radikály. Tato tematika byla součástí řady grantů a také výzkumného záměru „Příprava, hodnocení, preklinické testování a léková formulace nových biologicky aktivních látek – potenciálních léčiv, ovlivňujících reaktivní toxické formy kyslíku“. Výsledky výzkumu byly zveřejněny formou

■ Laboratorní zázemí ústavu

původních vědeckých prací v renomovaných časopisech a je potěšující, že našly značný citační ohlas. Výsledky jsou rovněž prezentovány na zahraničních a domácích konferencích. Tyto skutečnosti měly význam i pro to, že z rozhodnutí akreditační komise získala Farmaceutická fakulta právo konat habilitační řízení a řízení k jmenování profesorem z oboru farmakognosie (dosud 2 profesorská a 1 habilitační řízení).

Se zahájením výzkumné činnosti byla obnovena nebo nově navázána spolupráce s řadou domácích a zahraničních pracovišť. Jde o Farmaceutické fakulty v Hradci Králové a v Bratislavě, Přírodovědeckou a Lékařskou fakultu MU v Brně, Ústav organické chemie a biochemie AV ČR Praha, a Výzkumný ústav veterinárního lékařství v Brně. Spolupráce se realizovala hlavně v laboratořích při řešení konkrétních úkolů a při vědecké přípravě doktorandů. Neméně významná byla spolupráce při konstituování oborové rady farmakognosie, při vypracování recenzních posudků na kvalifikační práce nebo hodnotících stanovisek v souvislosti s pravidelnými akreditacemi. Potěšitelná je i mezinárodní spolupráce, která se rozvíjí v posledních letech s farmaceutickými fakultami Ankara University, Universidad da Salamanca a Université Henri Poincaré, Nancy.

Akademičtí pracovníci ÚPL vykazují další aktivity, vytvářející prestiž v daném oboru, s dopadem na image celé fakulty. Nejde pouze o výkon akademických funkcí a z toho plynoucích povinností (členství v komisích, KD, VR). Jde o členství v orgánech Rady vysokých škol, ve vědeckých radách jiných institucí, členství v komisích grantových agentur, v redakčních radách vědeckých časopisů a v řídicích orgánech vědeckých společností. Nelze vynechat ani oponentní činnost, při níž je

vyžadována vyšší kvalifikace oponentů a která neúměrně zatěžuje úzký okruh pracovníků ústavu.

S postupem času platí stále více rčení, že „kdo chce proniknout hlouběji do živé hmoty, musí sáhnout hlouběji do kapsy“. Finanční zabezpečení ústavu bylo v prvních šesti letech nedostatečné, stěží stačilo pokrýt nároky na výuku. Výhodou byla možnost získat granty FRVŠ, cílené na zkvalitnění pedagogického procesu, případně na rozvoj studentské vědecké činnosti. Nákup potřebných přístrojů a zařízení byl umožněn finančními prostředky z grantů IGA MZ a výzkumného záměru. V současnosti se získávají finanční prostředky především z grantů IGA MZ, GA ČR a IGA VFU.

HPLC analyzátor

Přístrojové vybavení ústavu

Farmaceutická fakulta buduje centralizovaná přístrojová pracoviště, která jsou ve správě jednotlivých ústavů. V případě potřeby slouží zájemcům všech ústavů. Ústav přírodních léčiv používá a obhospodařuje:

infračervený spektrometr, elektronový spektrometr UV-VIS s vláknovou optikou, kapalinový chromatograf s detektorem pro ultrafialovou a viditelnou oblast, plynový chromatograf s hmotnostním detektorem, kapalinový chromatograf s hmotnostním detektorem, kapalinový chromatograf s fluorescenčním detektorem a elektrochemickým detektorem, preparativní chromatograf, přístroj pro superkritickou fluidní extrakci a lyofilizátor.

Ve stadiu budování je Oddělení biotechnologie, které zabezpečuje výuku zaměřenou na základní biotechnologické prin-

cipy a postupy. Jde o základy cytologie, molekulární biologie a mikrobiologie a následnou aplikaci v oblasti rekombinantních technik, genového a proteinového inženýrství, genové terapie apod. Vybrané přednášky jsou věnovány i průmyslové biotechnologii a výrobě významných produktů – biofarmaceutik, antibiotik, vitaminů, organických kyselin, aminokyselin a alkaloidů.

Prvním vyučujícím byl prof. RNDr. Bohumil Sikyta, DrSc., který působil na ÚPL jako externí pracovník (1994–1999). Na výuce se podílely ing. Magdalena Wolková, ing. Kamila Lunerová-Křístková a PharmDr. Hana Forejtníková, Ph.D. V současnosti je za výuku zodpovědný doc. RNDr. Petr Bartoš, Ph.D. a Mgr. Jan Hošek.

Specializovaná biotechnologická laboratoř byla vybudována v roce 2006. Disponuje přístrojovým vybavením pro provádění základních molekulárně-biologických metod, zejména přípravu rekombinantních proteinů. Poskytuje zázemí pro výuku praktických cvičení z „Biotechnologie léčiv“, pracují v ní studenti magisterského studia farmacie na svých experimentálních diplomových pracích a studenti DSP. Výzkum je zaměřen na studium mechanismů regulace zánětlivých procesů a metabolického syndromu (zejména insulinové rezistence) na úrovni transkriptomu a proteomu. Laboratoř připravuje rekombinantní enzymy a cytokiny určené ke studiu jejich interakcí s přírodními i syntetickými látkami a vyrábí genové konstrukty pro analýzu genových polymorfismů.

Závěr

Léčiva biogenního původu představují v současnosti cca 35 % farmakoterapeutické palety a lze předpokládat jejich používání i v budoucnosti. Struktury řady původních přírodních látek neobvyklých struktur otevírají nové možnosti využití, jsou vzorem pro syntézu. Z toho vyplývá potřeba jejich dalšího studia a rýsuje se možné směry činnosti pracovníků ÚPL v budoucích letech:

1. Ve vzdělávací činnosti všech studijních programů předávat studentům recentní poznatky a vědomosti použitelné při výkonu profese. Úroveň vzdělávání povýšit k mezinárodním standardům.
2. Pokračovat v izolaci a identifikaci biologicky aktivních látek známých léčivých rostlin s cílem upřesnění a verifikace jejich účinku.
3. Pokračovat v izolaci a identifikaci obsahových látek rostlin užívaných v tradičním lidovém léčitelství a vědecky dokázat nebo popřít jejich používání.
4. Odkrývat nové zdroje známých a požadovaných látek a nacházet nové biologicky aktivní látky, tyto posuzovat v kontextu jejich významu v živé přírodě, nejen z hlediska jejich možné terapeutické hodnoty.
5. Metodou tkáňových kultur vybraných druhů léčivých rostlin sledovat možnosti produkce sekundárních metabolitů, biotransformaci a množení rostlin.
6. Přispět k poznání nových struktur, které mohou sloužit k parciálním obměnám nebo jako vzor pro syntézu.
7. Využívat biotechnologické postupy pro přípravu látek ovlivňujících závažná onemocnění.

text: Prof. RNDr. Dr.h.c. Václav Suchý, DrSc.
foto: archiv FaF

Tělesná výchova a sport na univerzitě

ÚTVS VFU spolu s Vysokoškolským sportovním klubem VFU zabezpečují fungování komplexního systému tělesné výchovy na VFU v době, kdy se v důsledku nedostatku pohybu, úbytku fyzické práce a nadměrného psychického napětí většina naší populace stále více vzdaluje ideálům zdravého člověka. Důsledkem nezdravého životního stylu moderního člověka je neustále narůstající počet tzv. civilizačních chorob. Aby se nám podařilo tyto nepříznivé trendy zvrátit, je třeba na tato nebezpečí nejen upozorňovat, ale i hledat cesty, jak tyto

■ Vodní sporty

■ Zimní horský lyžařský přechod

problémy vyřešit dříve, než bude pozdě. Pracovníci ÚTVS na základě dlouholetých tradic tělesné výchovy a sportu na VFU a nových trendů se snaží neustále zdokonalovat systém tělesné výchovy, který má studentům vytvářet podmínky pro pohybové aktivity, pomáhat jim zvládat náročné studium a připravovat je na budoucí povolání. Zaměstnancům VFU by měl nabízet dostatečné množství podnětů k pravidelné pohybové aktivitě a péči o vlastní zdraví.

ÚTVS VFU zajišťuje výuku tělesné výchovy studentů VFU podle studijních plánů jednotlivých fakult. Po úvodních testech tělesné zdatnosti absolvují všichni studenti prvního roční-

ku program, který pracovně nazýváme „školou sportů“. Tento program je zaměřen na zvýšení jejich fyzické zdatnosti a seznámení se se základy sportovních her a sportů. Během prvního ročníku si studenti osvojí také zásady posilování, rehabilitace a regenerace sil. Ve druhém a třetím ročníku si studenti sami zvolí z nabídky 15 druhů sportů ten, který je zaujal a v tomto sportu se zdokonalují. Výuka probíhá převážně v naší sportovní hale, která byla před 11 lety rekonstruována. Při této modernizaci se podařilo zachovat historický charakter stavby a vybudovat moderní sportovní stánek, který slouží potřebám vysokoškolského sportu a který nám řada vysokých škol závidí. Na výuku plavání pronajímáme bazény na Sportovní ulici a Halasově náměstí. Pro lední hokej využíváme venkovní kluziště v Králově Poli a naši studenti navštěvují i boulder centrum VUT.

Vysokoškolský sportovní klub VFU, jenž je nedílnou součástí systému tělesné výchovy na VFU, nabízí studentům a zaměstnancům další prostor pro pravidelnou zájmovou pohybovou aktivitu. Ve 13 sportovních oddílech je registrováno 725 členů. Je potěšitelné, že se daří držet počet členů VSK z řad studentů a že vzrůstá zájem o pohybové aktivity i ze strany našich zaměstnanců. Pro ně jsme dvakrát týdně otevřeli zdravotní a regenerační cvičení, dále mají možnost si zahrát kopanou či volejbal a spolu se studenty se účastnit některé z cca 25 akcí, které pro ně ÚTVS spolu s VSK každoročně připravují.

■ V létě v horách

Fungování celého systému tělesné výchovy a sportu na VFU včetně provozu sportovní haly, skladu sportovního náčiní a ubytování v budově haly zabezpečují PaedDr. Jan Kubernát, Mgr. Jiří Chodníček, Mgr. Petr Krátký, PhD. a celý areál uklízí paní Jana Ludvíková. Na poloviční úvazek nám s provozem areálu pomáhá PhDr. Radoslav Coufal a paní Libuše Pivničková. Všichni tři učitelé spolu s dr. Coufalem jsou též členy výboru VSK VFU, jehož předsedou byl na poslední valné hromadě zvolen prof. MVDr. František Tremel, CSc.

Cílem našeho společného snažení v oblasti tělesné výchovy a sportu je, aby si co největší počet studentů a zaměstnanců uvědomil význam pohybové aktivity pro upevnění svého zdraví, udržení zdatnosti a pracovní výkonnosti až do pozdního věku a aby si na základě získaných poznatků dokázal vytvořit svůj osobitý pohybový režim, který mu k naplnění těchto cílů dopomůže.

☛ text: **PaedDr. Jan Kubernát**
foto: archiv Ústavu tělesné výchovy

■ Pohybová cvičení v tělocvičně

■ Mikulášský futsal

■ Z turnaje v badmintonu

■ Aerobik

Majáles na univerzitě

Majáles se stal významnou kulturní událostí, prostorem pro setkání studentů i pedagogů při společné zábavě. Jak potvrdil průběh letošních oslav Majáles, nejedná se pouze o slavnost uzavřené společnosti pedagogů a studentů univerzity, ale také její blízké okolí využívá takové příležitosti k zábavě i poučení dětí. O tom svědčily skupinky mládeže, které se objevovaly v obou branách do areálu. Vidět bylo také rodiče nebo prarodiče, kteří doprovázeli ty nejmenší ratolesti branou i jednotlivými zákoutími se zábavami, které byly připraveny.

Jednotlivé akce nabídky pochopitelně především to, co se zde očekává – možnost prohlédnout si zvířata, ať již v akci nebo ve stáních, při odpočinku. A tak hned úvodní ukáзка jezdeckého oddílu městské policie, která demonstrovala dokonalost sevcení koně a jezdce, budila zájem diváků. V jiné ukázce zase bylo demonstrováno léčebné, rekonvalescentní využívání koní, kteří své lidské pacienty uvádějí do normálního života prostřednictvím svých sil a jsou jim v ideálním případě dobrými, poctivými pomocníky. Jinde se opět objevily ukázkové psů, jejichž posláním je ochrana, ať již pána nebo majetku, nebo pomoc – v případech tělesně postižených občanů (zde nejčastěji nevidomých).

Na více místech v areálu univerzity to hlučelo na středeční podvečer nezvyklým ruchem. Bylo tomu tak u muziky a pochopitelně také u nedalekého občerstvení. Že se trvání Majáles protáhlo až do večerních hodin, není divu. To jenom s postupem času se měnilo věkové složení diváků a mezi těmi „z venku“ začaly se objevovat ročníky starší. Nádherné počasí i nadcházející sváteční čtvrtek, 8. května, k tomu každého, kdo se nacházel

Ukáзка výcviku koní

v blízkém okolí, vybízely. Hezké odpoledne a večer připravili tak studenti nejen sobě, ale i těm druhým, a tak to je ideální.

To byla tedy jedna akce, a byla vydařená. Je třeba také připomenout, že by se organizace neobešla bez významné pomoci rektora, děkanů a dalších zaměstnanců VFU Brno. Majáles tak plní naděje, které jsme do něj při prvním ročníku vložili. Jeho realizace je možná jen díky spolupráci studentů mezi sebou navzájem a současně s vedením univerzity. Majáles se stal kvalitním obohacením akademického života a každoročním povyražením nejen pro tým organizátorů, který se obvykle schází již tři měsíce před majálesovými oslavami.

text: **redakce**
foto: M. Treu

Moderátorské stanoviště

Studenti na „psí“ louce

Soutěž dvojic v chytání syrového vajíčka

Dovednosti prezentované ve „voříškiádě“

Svoboda, M. a kol.:
Nemoci psa a kočky – I. díl

2. vyd. Brno: Noviko a.s., 2008, 1152 s.
 ISBN 978-80-86542-18-8

Je pro nás velkou ctí, že nám rektor VFU Brno nabídl možnost prezentovat naši novou knihu *Nemoci psa a kočky – I. díl*, v premiérovém čísle právě vznikajícího periodika naší alma mater.

Kniha obsahuje systematické uspořádání recentních informací do provázaného celku, přičemž na přípravě jednotlivých kapitol se podílela řada specialistů a odborníků na zdravotní problematiku psů a koček.

Druhé vydání není dotiskem vydání prvního v novém obalu. Kniha je významně přepracovaná, obměnil se autorský kolektiv, je zde nejméně 50 % nových informací, respektovali jsme bouřlivý rozvoj diagnostických metod a terapeutických možností, zařadili jsme nové kapitoly (anestezie a analgezie, základní výživy) a hodně jsme dbali na to, aby se zlepšila názornost a dokumentační úroveň. Na kvalitním papíře lze najít více než 2.000 barevných fotografií, tabulek, grafů a schémat, které činí odborné informace přehlednějšími a „stravitelnějšími“. Kromě 10 kapitol v části obecné je součástí tohoto prvního dílu 8 kapitol části speciální, počínaje řešením akutních a kritických stavů, přes nemoci kůže, kožních derivátů, očí a víček, kardiovaskulárního a dýchacího systému, stomatologie a konče nemocemi trávicího systému. Ve druhém dílu, který by se na knižním trhu měl objevit příští rok, bude pojednáno zbývajících 14 speciálních kapitol, ale o tom zase někdy příště.

Děkujeme touto cestou všem, kteří se na realizaci druhého vydání *Nemoci psa a kočky* podíleli a podílejí – zejména autorům, grafikům a recenzentům. Dílo tohoto rozsahu by nemohlo vzniknout bez podpory České asociace veterinárních lékařů malých zvířat a firmy Noviko a.s., která se ujala role nakladatele.

Závěrem jedna rada současným studentům veterinárních fakult. Nesnažte se 1 152 stránek této knihy nastudovat naráz, udělat zkoušku a poté vše rychle zapomenout. Věnujte práci s knihou více času, nepospíchejte, konfrontujte poznatky s dalšími literárními údaji, vlastními klinickými zkušenostmi, názory ostatních odborníků a hlavně se k ní vracíte při řešení konkrétních případů.

Za autorský kolektiv

Miroslav Svoboda, Jaroslav Doubek

Svobodová, Z. a kol.:
Veterinární toxikologie v klinické praxi

1. vyd. Praha: Profipress s.r.o., 2008, 256 s.
 ISBN 978-80-86726-27-4

Publikace *Veterinární toxikologie v klinické praxi* vytvořená kolektivem 25 autorů pod vedením Prof. MVDr. Zdenky Svobodové, DrSc. představuje vynikající knižní publikaci určenou zejména veterinárním lékařům, studentům veterinární medicíny a dalším zájemcům o veterinární toxikologii. Kniha obsahuje 16 kapitol z nichž každá představuje originální zpracování problematiky otrav určité skupiny zvířat. Zahrnuje tak otravy psů a koček, otravy koní, otravy přežvýkavců, otravy

prasat, otravy drůbeže a otravy holubů, otravy srstnaté zvěře, otravy volně žijících ptáků a dravých ptáků, otravy kožešinových zvířat, otravy drobných savců, otravy exotických ptáků, otravy plazů, otravy obojživelníků, otravy ryb, otravy včel a otravy malých zvířat pokojovými a zahradními rostlinami. Zpravidla jsou pro každou příčinu otravy uvedeny etiologie a mechanismus účinku, klinické příznaky, patologicko-morfologický nálezní, diagnostika, terapie a prevence. V publikaci je bohatá fotodokumentace, která jen zvyšuje názornost uváděné problematiky.

Formální provedení knihy je na velmi vysoké úrovni, uspořádání kapitol i jejich vnitřní členění je přehledné, strukturované a logické. Kniha je vytištěna na kvalitním papíře a obsahuje množství kvalitních fotografií z toxikologické praxe.

Knihu lze jednoznačně doporučit jako učební text pro studenty veterinárního lékařství i veterinární hygieny a ekologie.

Vladimír Večerek

Šnirc, J., Sokol, J., Seginko, J., Hera, A. a kol.:
Klinická veterinární farmakologie

1. vyd. Nitra: Pharmagal, 2007, 1182 s.
 ISBN 978-80-88892-75-5

Kniha *Klinická veterinární farmakologie* byla zpracována autorským kolektivem 56 odborníků ze Slovenska a České republiky působících zejména na Univerzitě veterinárního lékařství v Košicích a Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno. Obsahuje 42 kapitol, v nichž lze postihnout několik oblastí. První skupinu kapitol představuje problematika obecné farmakologie zaměřené na léčivo, jeho podávání, osud v organismu a specifickou problematiku léčiv při produkci potravin. Další oblast představují kapitoly zaměřené na speciální farmakologii, a to z pohledu působení léčiv na jednotlivé tkáně, orgány nebo orgánové systémy s doplněním problematiky doplňkových látek, fytofarmak a homeopatik. Třetí oblast vytváří soubor kapitol zaměřených na farmakologii z pohledu jednotlivých nosologických jednotek a jejich léčby. Poslední oblast představují kapitoly systému jakosti a bezpečnosti léčiv, registrace léčiv, farmakovigilance a právní problematiky.

Publikace představuje úctyhodné dílo zpracovávající problematiku veterinární farmakologie z pohledu shromáždění a uspořádání podstatných poznatků současné obecné i speciální veterinární farmakologie. Tabulkové zpracování nosologických jednotek obsahující vždy výskyt a rozšíření choroby, etiologii, klinické příznaky, patologicko-morfologické změny, diagnostiku a diferenciální diagnostiku, terapii a prevenci je obsahovým i formálním přínosem pro zejména klinickou veterinární praxi. Kapitoly zaměřené na regulaci zacházení s léčivy jsou významnou součástí publikace v podmínkách současného důrazu na přiměřené používání léčiv.

Publikace nepochybně rozšíří poznatky a zkušenosti veterinárních odborníků v oblasti farmakologie praktických veterinárních lékařů a je také kvalitním učebním textem pro studenty veterinární medicíny.

Vladimír Večerek

Salima 2008 a novela veterinární hygienické legislativy

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Státní veterinární správa ČR, Štátní veterinárna a potravinová správa SR a Vědecký výbor veterinární uspořádaly již 9. konferenci o zdravotní nezávadnosti výroby a zpracování potravin živočišného původu, která je tradičně součástí doprovodného programu mezinárodních gastronomických veletrhů SALIMA v Brně.

Konference se uskutečnila 6. března 2008 a byla zaměřena na praktický dopad novely veterinární hygienické legislativy související s bezpečností potravin živočišného původu a novely zákona o léku ve vztahu ke zvířatům produkujícím potraviny a suroviny pro výživu lidí. Aktuální problematika byla zaměřena na úsek ryb a mořských produktů, glazurování ryb, význam fosforečnanů v masných výrobcích a novinkou byla pravidla pro uvádění zvěřiny na trh.

Letošní konferenci zahájil prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, který ve svém vystoupení zdůraznil aktuálnost problematiky veterinárních aspektů bezpečnosti a kvality potravin a význam vědeckých a odborných setkání pro další rozvoj poznatků v zdravotní nezávadnosti a hygieně potravin. Konferenci řídil doc. MVDr. Antonín Kozák, Ph.D., který je nejen garantem, ale i spoluiniciátorem založení tradice konferencí a setkání odborné veřejnosti při příležitosti potravinářských výstav.

V průběhu konference odeznělo sedm zásadních příspěvků zaměřených na přijetí několika nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES), která koncipovala společný, obecně závazný základ pro hygienickou výrobu živočišných produktů a jejich uvádění do oběhu formou novely veterinárního zákona (MVDr. M. Malena, Ph.D.), ochrany eurospotřebitele v kontextu právní úpravy Evropských společenství (doc. ing. J. Golian, Dr. a kol.), právní úpravy týkající se zdravotní nezávadnosti ryb a mořských produktů (doc. MVDr. H. Buchtová, Ph.D.), a právní úpravy glazurování ryb, jako technologické operace při vytváření ochranné vrstvy ledu na povrchu produktů rybolovu (doc. MVDr. M. Kantíková, Ph.D. a MVDr. L. Cabanová), právní úpravy týkající se distribuce a používání léčiv ve vztahu ke zvířatům produkujícím potraviny a suroviny pro výživu lidí (prof. MVDr. Alfred Hera, CSc.), fosforečnanů v masových výrobcích (ing. K. Fašiangová) a připravovaných pravidel pro uvádění zvěřiny do oběhu, především nově po prohlídce proškolenou osobou (MVDr. J. Horňáčková).

Aktuální téma konference přivítala nejen odborná veterinární veřejnost, ale také vedoucí pracovníci výrobních, zpracovatelských a potravinářských závodů a pracovníci z oblasti obchodu. Celkem se na konferenci sešlo 148 účastníků.

Organizátoři konference uvítali konstruktivní spolupráci se Štátní veterinárnou a potravinovou správou SR, kterou zodpovědně reprezentoval prof. MVDr. Jozef Sokol, DrSc. a vysokou úroveň referátů odborných pracovníků ze Slovenska. K rozšíření programu přispělo vyhlášení výsledků soutěže Potravinářský výrobek Jihomoravského kraje 2007 a udělení ocenění Chuť jižní Moravy.

Zahájení konference

Pohled do sálu

Předsednictvo konference

Hodnocení prof. MVDr. Lenky Vorlové, Ph.D., děkanky FVHE VFU Brno, že setkávání se široké platformy odborníků, jichž se tato problematika dotýká, je přínosem pro všechny složky, podílející se na potravinovém řetězci a vede v konečném důsledku především k ochraně zdraví spotřebitele, je zavazující pro organizátory jubilejního desátého ročníku v roce 2010.

text: **Mirko Treu**
foto: autor

ANIMAL VETEX

Brno položilo základ pro rozvoj veterinární medicíny již před 90 lety zřízením Vysoké školy zvěrolékařské v roce 1918. Pokračující bohatá tradice rozvoje veterinárního lékařství v Brně (Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Výzkumný ústav veterinárního lékařství, Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Krajská veterinární správa pro Jihomoravský kraj, Komora veterinárních lékařů ČR, Státní veterinární ústav, sídlo profesních asociací a dalších institucí) iniciovala myšlenku, představit úzce specializovanou oblast, jakou je veterinární medicína netradiční formou nejen odborníkům, ale i široké veřejnosti. Tradice brněnských veletrhů, výstav a výstavní areál ve spojení s mekkou veterinární medicíny v Brně přispěly k organizaci 1. mezinárodního veterinárního veletrhu VETEX v roce 1995 a od roku 2004 k rozšíření doprovodného programu o středoevropský veterinární kongres.

Využití profesionálních zkušeností všech spolupracujících organizací se stalo základem harmonického souladu expozičních a vzdělávacích aktivit v představení úrovně veterinárního lékařství v tuzemském i mezinárodním měřítku. Obsáhlý doprovodný program poskytl prostor k prezentaci nejnovějších poznatků z veterinární medicíny a biologických věd pro výzkumné, vědecké, vzdělávací, zájmové, výrobní a distribuční instituce. Uspořádané semináře, sympozia, kongresy, workshopy a praktické ukázky zvířat se staly dobrým počinem v komunikaci mezi odborníky ve veterinární medicíně. Neexistuje žádný obchodní ani informační nástroj porovnatelný

s příležitostí veletrhu, kdy je během několika dnů komprimováno obrovské množství informací a poznání pro odbornou, obchodní a zájmovou veřejnost. Velkou předností komplexu brněnských veletrhů jsou téměř neomezené prostorové podmínky a možnosti v nabídce vystavovatelům. Nabídka prezentace chovatelských technologií, zásad správné výživy a krmení, šlechtitelských a plemenářských trendů ve spojení s prevencí zdraví zvířat, zásad léčby a veterinárního servisu představuje komplexní přehled pro chovatelskou a veterinární veřejnost.

Zaměření veterinárního veletrhu je především v zabezpečení veterinární péče v chovu a prevenci zdraví potravinových zvířat s cílem zajištění produkce kvalitní a bezpečné potravin s vyloučením epizootologických rizik. K tradičním druhům potravinových zvířat, prasatům, skotu, drůbeží, ovcím a kozám, lze připojit vzrůstající zájem o kvalitní zvěřinu, včelařské výrobky a sezónní prodej ryb. Významnou produkční oblastí je faremní chov zvěřiny včetně exotických druhů zvířat. Ze zájmových druhů zvířat se velmi dobře ujala prezentace chovu koní v chovatelském, sportovním a společenském využití.

9. mezinárodní veterinární veletrh ANIMAL VETEX, v komplexu s veletrhy TECHAGRO a SILVA REGINA, se uskutečnil 6. – 10. dubna 2008. Zúčastnilo se 758 vystavovatelů na 65 284 m² čisté výstavní plochy a počet návštěvníků byl 93 020. Vzestupný trend procenta v zastoupení veterinárních firem a odborné veterinární veřejnosti, v komplexu těchto veletrhů, je pozitivní a nabízí rezervy v odborné i marketingové oblasti.

Expozice VFU Brno

Doprovodný program pro veterinární i chovatelskou veřejnost zaměřený na zdraví, pohodu a výživu hospodářských zvířat s cílem produkce kvalitní a bezpečné potraviny, nabídl specializované odborné semináře. Výživa a zdraví skotu s ohledem na kvalitu mléka (doc. Dr. Illek, Ing. Kudrna, prof. Dr. Vajda, Dr. Zelinková); Chov drůbeže z pohledu prevence zdraví, kvality masa a vajec (Dr. Kovařík, Mgr. Malcová, doc. Dr. Rychlík, Dr. Matthias, I. Guillot, Dr. Juranová, Dr. Lojda, Dr. Bureš); Technologie chovu hospodářských zvířat se zaměřením na pohodu a jatečnou kondici (doc. Dr. Novák, prof. Dr. Broom, doc. Ing. Doležal, Dr. Vostoupal, Ing. Botto, Ing. Adamec, Dr. Košar, doc. Ing. Chmelníčná).

■ ANIMAL VETEX – expoziční část pavilonu A2

■ Rektor VFU Brno při setkání s delegacemi účastníků

Nejvýznamnější událostí doprovodného programu bylo uspořádání dvou denního 3. středoevropského veterinárního kongresu, kterého se zúčastnilo přes 200 registrovaných účastníků ze 17 zemí. Organizátorům (VFU Brno, KVL ČR, KVL SK, SVS ČR, ÚSKVBL, Veletrhy Brno), za finanční podpory Evropské komise TAIEX, se podařilo zajistit velice kvalitní program za přítomnosti předních evropských specialistů v oblasti lékové politiky. Za Evropskou lékovou agenturu (EMA) přijela paní J. Ashley-Smithová, vedoucí oddělení registrace léčiv, prezident Evropské asociace výrobců léčiv (IFAH) pan D. O'Brian, technická ředitelka Evropské asociace výrobců veterinárních generických léčiv (EGGVP) paní Inge Sandbergová, dále zástupkyně veterinární správy Ministerstva zemědělství, rybolovu a životního prostředí z Chorvatska (M. Zunic Zvzdic), zástupci národních lékových agentur z Ukrajiny (Yuri M. Kosenko), ze Srbska (D. Tadic), z Litvy (L. Jodkonis), ze Slovenska (L. Sovík) a z Česka prof. A. Hera, který shrnul zásady regulace veterinárních léčivých přípravků v regionu střední Evropy. O zkušenostech s distribucí léčiv v Nizozemí

informoval dr. H. Vaarkamp z Univerzity v Utrechtu, paní dr. P. Urbášková ze Státního zdravotního ústavu uvedla zkušenosti s rezistencí k antimikrobním přípravkům a Mgr. J. Holý z ÚSKVBL prezentoval program dozoru nad trhem a aktuální problémy v oblasti uvádění do oběhu a používání VLP v ČR. Po náročném celodenním programu se účastníci sešli v restauraci Starobrněnského pivovaru, kde byla příležitost k neformální diskusi, výměně zkušeností a zábavě. Následující den jednání probíhalo ve dvou sekcích. Sekci zaměřenou na aktuální zoonózy garantoval prof. Z. Pospíšil a na programu byly salmonelové a karyobakteriové infekce ve veterinární a lidské praxi (P. Šatrán, S. Samajdánková, J. Bardoň, I. Steinhauserová, R. Karpíšková, F. Šišák). Otázkou zabezpečení výkonu veterinární činnosti na území členských států EU a volného pohybu veterinárních služeb v EU se zabývala sekce vedená dr. J. Bernardym, kterému se podařilo zajistit účast prezidenta pana W. Windinga a paní Nancy De Briyne z Evropské federace veterinárních lékařů (FVE). Jejich referáty doplnil Mgr. P. Dvořáček ze SVS ČR na téma problematiky uznávání profesních kvalifikací ve veterinárním lékařství a volného pohybu služeb v činnosti veterinárních lékařů z pohledu přístupu do profesního veterinárního lékaře. Volný přístup do areálu brněnského výstaviště nabídl účastníkům v průběhu kongresu navštívit vystavující firmy všech tří mezinárodních veletrhů TECHAGRO, ANIMAL VETEX, SILVA REGINA.

Dr. Z. Hájek, člen stálé komise při EU, v hodnocení kongresu ocenil zvyšující se zájem a význam, který považuje za

■ Ústřední ředitel SVS ČR a rektor VFU Brno doprovází členy delegace

vynikající možnost, že se v Brně setkávají středoevropské veterinární aktivity k jednání a diskusi o zajímavých a aktuálních tématech, jakým v letošním roce byla léková politika v chovech zvířat.

Tradice veterinárního veletrhu se stala nejen motivací pro organizátory, ale postupně si získala pevné místo v kalendáři domácích a zahraničních vystavovatelů a odborné veřejnosti. ANIMAL VETEX se stal tradiční příležitostí odborného, obchodního a společenského setkání v centru vědy, výzkumu, vzdělání a praxe, jakým pro veterinární medicínu je město Brno.

Děkujeme všem, kteří se podíleli na úspěšném průběhu mezinárodního veletrhu ANIMAL VETEX, zachovejte nám přízeň, pozitivní i kritické náměty nám sdělte a těšíme se navíděnou při jubilejním 10. mezinárodním veterinárním veletrhu ANIMAL VETEX, který je plánován v termínu 21. – 25. 3. 2010.

■ text: **Mirko Treu**
foto: autor

6. ročník mezinárodní veterinární výstavy VetFair 2008

V královéhradeckém Kongresovém centru ALDIS se ve dnech 11. – 12. dubna 2008 konal již šestý ročník mezinárodní veterinární výstavy VetFair 2008.

N Na tomto profesním setkání s odborným doprovodným programem se prezentovali vystavovatelé z tuzemska, Slovenska, Rakouska, Polska a dalších evropských zemí. Symbolického přestřižení pásky a tím otevření největší veterinární výstavy v České republice se ujala paní hraběnka Mathilda Nostitz, patronka nevidomých a výcviku slepeckých psů, své proslovy přidali také prezident Komory veterinárních lékařů ČR, MVDr. Karel Daniel, místopředseda Senátu ČR, MVDr. Jiří Liška, za VFU Brno prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, CSc., ředitel ÚSKVBL prof. MVDr. Alfréd Hera, CSc., prezidenti odborných asociací a primátor Hradce Králové ing. Otakar Divíšek. Výstavu VetFair 2008 navštívil i rektor VFU v Brně, prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. a ústřední ředitel SVS ČR, MVDr. Milan Malena, Ph.D.

Výstava VetFair 2008 navázala na patnáctiletou tradici veterinárních akcí konaných v Hradci Králové. V letošním roce byla poprvé pokořena hranice více než stovky výstavních stánků. Na výstavě VetFair 2008 bylo 102 expozic, ve kterých se prezentovalo více než 130 vystavovatelů.

Z hlediska struktury výstavy tvoří více jak polovinu stánky firem se zaměřením na farmaceutické výrobky, které produkuje, dováží a distribuuje veterinární léčiva. Třetinu tvoří společnosti, které prezentují přístrojové vybavení a techniku pro veterinární pracoviště i pro terénní veterinární službu. Stále rostoucí složkou je mezi vystavovateli chovatelská dietetika, což je trendový sektor zdravé výživy jak hospodářských, tak především zájmových zvířat.

Velké oblibě a vysoké návštěvnosti se těší také oba společenské večery s živou rockovou hudbou. Páteční recepci navštívilo více než 700 hostů, což ještě historie výstav nepamatuje. Závěrem je milou povinností konstatování, že lze poděkovat kolegům – návštěvníkům výstavy VetFair 2008 za podporu našich nevidomých spoluobčanů a výcviku slepeckých psů. Pořadatelé odevzdali paní hraběnce Nostitzové vybraných více

Mezi stánky účastníků

Expoziční část výstavy

než dvacet tisíc korun za její dar – obraz s darovacím listem – jehož vylosovaným šťastným majitelem se stal MVDr. Radek Steinhäuser.

text: **MVDr. Zdeněk Hanzálek, Ph.D.**
foto: PRION, s.r.o.

Symbolické přestřižení pásky – veletrh je zahájen

V konferenčním sále

Zemřel prof. MVDr. Hugo Černý, DrSc.

Dne 6. března 2008 zemřel ve věku 67 let prof. MVDr. Hugo Černý, DrSc., osobnost veterinární anatomie.

Profesor Černý se narodil 3. března 1941 v Brně. Studium Veterinární fakulty Vysoké školy zemědělské ukončil v roce 1965 s vyznamenáním a získal akademickou hodnost doktora veterinární medicíny. Po krátkém působení v praxi se vrátil na svoji alma mater a další odborný život zasvětil anatomii a univerzitě. Vyučoval veterinární anatomii jako asistent a od roku 1968 jako odborný asistent anatomického ústavu. V roce 1975 získal vědeckou hodnost kandidáta věd, v roce 1978 habilitoval a získal titul docenta, v roce 1983 obhájil doktorskou disertaci a získal vědeckou hodnost doktora věd a v roce 1985 byl jmenován profesorem pro obor anatomie domácích zvířat.

Profesor Černý od roku 1966 vyučoval obecnou, systematickou, topografickou a aplikovanou anatomii domácích zvířat, od roku 1977 do roku 1990 vedl katedru morfologie, v roce 2006 se stal proděkanem Fakulty veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Byl vynikající pedagog, zapsal se do vědomí stovek a stovek studentů a v jejich myslích zůstával mnoho let i po ukončení studia, jako významná osobnost, na kterou se nezapomíná. Prof. Černý byl znám také jako autor vynikajících učebnic. Podílel se na učebnici anatomie domácích ptáků Lehrbuch der Geflügelanatomie, barevného atlasu domácích zvířat Atlas der angewandten Anatomie, systematické anatomii domácích zvířat Anatomie für Tiermedizin, z domácích titulů zejména Veterinární anatomie pro studium a praxi a jedinečné učebnice Anatomie domácích ptáků. Profesor Černý byl znám jako vynikající odborník nejen u nás, ale také v zahraničí, což dokládá jeho působení na zahraničních veterinárních vysokých školách v Hannoveru, v Lipsku, a v Bernu.

Profesor Černý byl charismatickou osobností. Vždy byl precizně ustrojen, profesně důsledný, dbající důsledně pravidel akademického vystupování, ale i přátelský, laskavý a společenský. Jeho zaujetí a zájem o vysoké školství, o univerzitu, učitele i studenty byl mimořádný, přál své univerzitě jen a jen to nejlepší. Je třeba poděkovat prof. MVDr. Hugo Černému, DrSc. za vše, co vykonal pro rozvoj brněnské univerzity, pro rozvoj české veterinární medicíny, pro kolegy veterinární lékaře i pro své univerzitní spolupracovníky.

Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.

Zemřel prof. MVDr. Rudolf Böhm, CSc.

Dne 21. března 2008 zemřel ve věku 83 let prof. MVDr. Rudolf Böhm, CSc., osobnost veterinární historie.

Profesor Böhm se narodil 20. února 1925 v Brně. Vysokou školu veterinární ukončil v roce 1950.

Poté nastoupil na Výzkumném ústavu pro maso a ryby jako výzkumný pracovník a po úmrtí docenta Hökla se stal ředitelem tohoto ústavu. V roce 1954 se vrátil na vysokou školu a začal působit na ústavu histologie a embryologie. V roce 1958 obhájil kandidátskou disertační práci a v roce 1964 habilitoval a získal titul docenta. V roce 1967 se stal proděkanem veterinární fakulty a v roce 1969 prorektorem Vysoké školy veterinární v Brně. V roce 1971 musel opustit vysokou školu a nastoupil jako řadový odborný pracovník na Státní veterinární ústav v Brně na oddělení patologie a zde působil až do svého odchodu do důchodu v roce 1989. V roce 1990 byl rehabilitován a jmenován profesorem. Jako důchodce pak působil na Vysoké škole veterinární v Kabinetu dějin veterinární medicíny a věnoval se historii Veterinární a farmaceutické univerzity Brno a historii veterinární medicíny.

V rámci svého pedagogického úvazku spolupracoval s profesorem Novotným na vynikající vysokoškolské učebnici Veterinární histologie, stejně tak jako s docentem Plevou na knize Mikroskopie masa a surovin živočišného původu, která vyšla také v zahraničí. Snad nejvýznamnější bylo však jeho působení v oblasti veterinární historie a historie Vysoké školy veterinární. Podílel se na založení Kabinetu dějin veterinární medicíny v roce 1964, stál při založení Společnosti veterinárních lékařů v roce 1968, zasloužil se o založení tradice udílení zlatých diplomů v roce 1968, významně se podílel na sepsání historického almanachu univerzity k 50. výročí založení školy v roce 1968 a stejně tak i k 75. výročí založení vysoké školy v roce 1993. Historii své univerzity se soustavně věnoval, stál u zrodu publikací o významných osobnostech veterinární medicíny. Veterinární historii dal mezinárodní rozměr. Významný je jeho podíl na založení Světové společnosti pro dějiny veterinární medicíny v Hannoveru. Vrcholem jeho působení v oblasti veterinární historie byl zásadní podíl na organizaci světového veterinárního historického kongresu v roce 2000 v Brně. Výrazný podíl profesora Böhma byl také na udržení tradice odborného časopisu Veterinářství. Od června 1990 do prosince 1993 vykonával funkci vedoucího redaktora časopisu a formoval jeho podobu ve změněných společenských podmínkách.

Profesor Böhm byl aktivní i ve svém sportovním působení. Působil v cyklistice, do roku 1948 byl aktivním závodníkem, patřil k zakladatelům TJ Favorit Brno, od roku 1960 do roku 1970 byl předsedou sekce cyklistiky ÚV ČSTV a organizoval každoroční Závody míru, vedl cyklistickou sekci československé výpravy na olympiádě v Mexiku v roce 1968.

Profesor Böhm se výrazně zasloužil také o zvýraznění veterinární medicíny, veterinární historie a o společenské zviditelňování univerzity. Popularizoval osobnosti spojené s veterinárním lékařstvím aktivním prosazováním jmen ulic po osobnostech veterinární medicíny, podporou vydávání medailí s významnými veterinárními odborníky, umístováním pamětních desek v rodištích významných představitelů veterinárních oborů, vydáváním sborníků určených významným osobnostem veterinární historie. Jeho zaujetí pro univerzitu, pro veterinární historii, pro osobnosti veterinární medicíny bylo mimořádné.

Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.

Zemřel první děkan Farmaceutické fakulty prof. RNDr. PhMr. Vladimír Smečka, CSc.

Životní události přinášejí směs času to vzájemně si odporujících jevů. Jestliže na jedné straně s radostí vítáme náš nový časopis, nemůžeme zvrátit řízení osudu, abychom nebyli postaveni před bolestné skutečnosti náhlých životních přeměn, jejichž poslední stránka je poznamenána smrtí. Začátkem dubna jsme se museli seznámit s takovou skutečností, již bylo úmrtí pana profesora Vladimíra Smečky, široké farmaceutické veřejnosti známého pracovníka a prvního děkana Farmaceutické fakulty Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Připomeňme si alespoň několika slovy osobnost, která se výrazným způsobem zasloužila o rozvoj farmaceutického školství a zvláště lékárenství z hlediska vědeckého, pedagogického i organizačního.

Profesor RNDr. PhMr. Vladimír Smečka, CSc. zahájil svoji akademickou kariéru v Brně po vzniku samostatné farmaceutické fakulty v r. 1952, později pokračoval v Bratislavě, aby se přes Hradec Králové vrátil zpět do Brna. Byl mezi prvními asistenty, kteří tvořili základ brněnské fakulty. V roce 1960 přešel na celostátní farmaceutickou fakultu do Bratislavy, kde pomáhal budovat „Katedru lékařské prevádzky“. Na celostátní bratislavské fakultě získal další kvalifikační a akademické hodnosti a ve funkci proděkana pro studium, člena vědecké rady, zástupce vedoucího katedry, člena komise pro obhajoby kandidátských disertačních prací, komise pro státní závěrečné zkoušky a komise pro rigorózní zkoušky výrazně přispěl k rozvoji farmaceutického školství. Ještě v Brně vybudoval a vedl Fakultní lékárnou, která se stala detašovaným pracovištěm celostátní fakulty a v době svého vzniku byla ojedinělým farmaceutickým edukačním pracovištěm s prvky moderní techniky a technologie. Svým spolupracovníkům vytvářel prostor pro tvůrčí uplatnění. Sám publikoval řadu sdělení, původních a koncepčních prací, přednášel na vědeckých setkáních a spoluvytvářel učební texty. Ve druhé polovině šedesátých let mu jeho odbornost a jazykové znalosti umožnily několikaleté pedagogické působení na univerzitě v Chartúmu (Sudán), kde úspěšně reprezentoval české farmaceutické školství.

Za dobu svého působení na fakultě vychoval řadu pedagogicko-výzkumných pracovníků a stovky farmaceutů, kteří využívají výsledky jeho práce. Prof. Smečka zúročil své znalosti, nápady a zkušenosti dlouholetou spoluprací s Rozvojovým lékařským střediskem a Zdravoprojektem v Praze. Podílel se na projektech řady nových moderních lékáren a na rekonstrukci několika historických lékáren v Českých zemích i na Slovensku.

Za přínosnou práci, z níž tu mohly být uvedeny jen některé úseky, obdržel řadu univerzitních a rezortních ocenění a čestných členství farmaceutických společností.

Od počátku devadesátých let se prof. Smečka věnoval snahám o znovuzřízení Farmaceutické fakulty v Brně. Nedal se odradit neúspěšným jednáním s představiteli Masarykovy univerzity a svojí aktivitou se zasloužil o obnovení vysokoškolského farmaceutického studia v Brně v rámci nynější Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

Ve funkci děkana využil bohaté celoživotní zkušenosti. S přehledem a velkoryse řídil činnost fakulty a svých spolupracovníků. Po odchodu do penze se pan profesor Smečka stále zajímal o dění na fakultě. Spolupracoval při výchově doktorandů a aktivně se zapojil do budování a zahájení provozu fakultní lékárně. Byl neocenitelným rádcem v problematice lékárenství i v postoji k různým módním snahám, jimž, jak se ukázalo, správně předvídal prchavou dočasnost. Jeho profesním krédem byla odborná kompetence, citlivá komunikace a vše prostupující a integrující etické zásady, úcta k lidským právům, svobodě, k životu.

Skláníme se před jeho celoživotní prací a děkujeme za jeho dobrý vztah a lásku k lidem, za všechno dobré, co pro farmaceutické fakulty, československou a českou farmacii vykonal. Jeho příkladné lidské vlastnosti, ochota s jakou předával své bohaté zkušenosti, vybroušené společenské chování – tak jsme ho znali a budeme na něj vzpomínat.

Prof. RNDr. Václav Suchý, DrSc.

Zemřel doc. MVDr. Zdeněk Veselý, CSc.

Dne 14. května 2008 nás opustil doc. MVDr. Zdeněk Veselý, CSc., který působil jako vědecký a pedagogický pracovník na Vysoké škole veterinární v Brně, nynější Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno. Doc. MVDr. Zdeněk Veselý, CSc. se narodil 27. června 1924 v Zakřanech. Své vysokoškolské studium na Veterinární fakultě VŠZ v Brně ukončil v roce 1950. Po ukončení vysokoškolských studií projevil zájem o práci na Katedře výživy a dietetiky na tehdejší Veterinární fakultě VŠZ v Brně. Zde nastoupil na místo asistenta. V šedesátých letech, při zřizování střední Zemědělsko technické školy v Kroměříži, byl MVDr. Zdeněk Veselý pověřen pedagogickou činností na této škole. Zde v letech 1963 až 1965 působil ve funkci ředitele. Zpět na Katedru výživy a dietetiky se vrátil v roce 1965. Účastnil se budování nově založené Vysoké školy veterinární na Kubě, a to zejména ústavu zaměřeného do oblasti výživy a krmění hospodářských zvířat. Zde aktivně působil po dobu 5 let. Poté se vrátil zpět na Katedru výživy a dietetiky VŠV v Brně. Po odchodu prof. MVDr. Jaroslava Kábřta do starobního důchodu v roce 1970 byl MVDr. Zdeněk Veselý pověřen vedením Katedry výživy, dietetiky a pícninářství. V této funkci působil až do roku 1985, kdy nastoupil na uvolněné místo vedoucího Katedry ekologie a tropických nemocí. V roce 1972 se habilitoval a byl jmenován docentem v oboru výživy zvířat. Ve svém odborném působení se zaměřil do oblasti technologie výživy a spolupracoval s řadou zemědělských podniků, zejména v oblasti výživy dojníc. Zabýval se problematikou výroby krmných směsí, úpravou krmných dávek a konzervací objemných krmiv. Z této jeho práce vzešla řada vědeckých odborných publikací a sdělení na konferencích a seminářích určených pro pracovníky veterinární a zemědělské praxe. Po dobu jeho pedagogického působení vytvořil jako autor nebo spoluautor řadu skript a knižních publikací. Veterinární obec tak ztrácí odchodem doc. MVDr. Zdeněka Veselého, CSc. jednoho z představitelů oboru výživy a dietetiky zvířat.

Prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc.

Znak univerzity a fakult

Neoficiálním znakem vysoké školy byl znak vytvořený po roce 1948 ve tvaru turnajového gotického štítu s odlomeným pravým rohem pro výhled, vytvářející pole vyplněné černou barvou. Na levé straně jako protipól odlomeného rohu bylo vytvořeno zkosené pole vyplněné blankytnou modrou. Celý štít byl ohraničen zlatým lemem. Uprostřed černého pole štítu byla umístěna Aesculapova hůl ve zlaté barvě.

Oficiální znak vysoké školy byl vytvořen až po vzniku tří fakult v roce 1991. Tehdy vyvstala potřeba vytvořit znak vysoké školy, který by zohledňoval také farmaceutickou fakultu. Základem znaku je Aesculapova hůl ze spodní strany uzavřená do ramen písmena velké V (medicina veterinaria) a spojená s lékárnickými vahami (pharmacia), jejíž nosné rameno představuje pastýřská hůl Aesculapa. Dnes je tento znak používán s textem vytvářejícím kružnici okolo tohoto znaku a obsahující latinský název Universitas veterinaria et pharmaceutica Brunensis.

Znakem Fakulty veterinárního lékařství vzniklým v roce 1991 je gotický turnajový štít s odlomeným rohem na

pravé straně pro výhled a s pokosem v rohu na straně levé. Uprostřed štítu je centrálně umístěna Aesculapova hůl. Okolo štítu je latinský název fakulty *Facultas medicinae veterinariae*.

Znakem Fakulty veterinární hygieny a ekologie vzniklým v roce 1991 je Aesculapova hůl uzavřená ze spodní strany do ramen písmena velké V (medicina veterinaria), vpravo od písmena V je písmeno H (hygieny) a vlevo od písmena V je písmeno E (ecologia). Okolo tohoto symbolu je latinský název fakulty *Facultas hygienae veterinariae et oecologiae*.

Znakem Farmaceutické fakulty je nepravidelný mnohoúhelník, uprostřed kterého je symbol farmacie – váhy, které jsou nesené hadem obepínajícím misku. V pozadí je otevřená kniha vyjadřující zdroj vzdělanosti. Po obvodě je nápis *Facultas pharmaceutica Brunensis*. Znak je odvozen od plastiky vytvořené ing. arch. Witrovou, umístěné od roku 1996 na průčelí hlavního vchodu do pavilonu farmacie.

 text: **Vladimír Večerek, Václav Suchý**

 Plastika u hlavního vchodu do Pavilonu farmacie

EXOD při Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně

EXOD (exkurzní a turistický oddíl) při VFU v Brně, je občanské sdružení, které koncepčně navazuje na činnost EXODu při bývalém Klubu školství a vědy B. Václavka v Brně. Tento spolek byl založen již ve třicátých letech minulého století. V době první republiky pořádal domácí i zahraniční zájezdy pro učitele moravských škol. V době války byl zrušen a jeho činnost byla obnovena po osvobození. Hlavní náplní brněnského EXODu bylo pořádání základen ve slovenských a také českých horách. Jako vedoucí na těchto základnách pracovali i učitelé tehdejší VŠV Brno – PhDr. Emanuel Mikšovský, doc. MVDr. Karel Kubíček a PaedDr. Jan Kubernát.

Účastníci expedice

Pale di San Martino – pohled z Rosety

Pale di San Martino, Itálie

Po likvidaci EXODu při klubu školství B. Václavka v r. 1985 se tyto vedoucí rozhodli pokračovat v činnosti v rámci odborné organizace na VŠV. Základny organizovali ve slovenských horách – v Malé Fatře a v Západních Tatrách. Po roce 1989 se naskytly možnosti rozšířit činnost EXODu do Alp, na místa která jsme dosud znali jen z obrázkových kalendářů a knih o alpských horolezeckých dobrodružstvích. Těto příležitosti jsme v plné míře využili. Od roku 1992, kdy jsme uspořádali první základnu v Solné komoře, jsme za 16 let poznali krásy

Latemar, jištěná cesta

Alp ve Francii, Itálii, Slovinsku, Rakousku a Švýcarsku. Přehled naší bohaté činnosti si můžete prohlédnout na <http://www.exod-vfu.cz>. Pokud si otevřete naše webové stránky zjistíte, že jsme se opět vrátili do krásných slovenských hor a že již 10 let putujeme pěšky i na kole různými kouty České republiky a pořádáme i jednodenní výlety.

EXOD při VFU v Brně je volné občanské sdružení přátel turistiky, jehož členy jsou zaměstnanci VFU, učitelé brněnských základních a středních škol, jejich přátelé a známí, kteří touží v přátelském kolektivu prožít aktivní dovolenou a komplexně poznávat zajímavé oblasti doma i v zahraničí. Kolektiv vedoucích – PhDr. E. Mikšovský, doc. MVDr. K. Kubíček, doc. RNDr. M. Žemlička, CSc., PaedDr. J. Kubernát, a doc. MVDr. P. Dvořák, CSc., se snaží vždy připravit diferencovaný program přizpůsobený tělesné zdatnosti a turistickým zkušenostem účastníků základen. Spokojeni jsou nejen fyzicky zdatní vysokohorští turisté, ale i turisté průměrně zdatní a dokonce i ti, kteří se chtějí jen procházet v krásné horské přírodě.

Od počátku s námi jezdí i sportovně založené rodiny s dětmi a při pohledu na naše nejmladší turisty, z nichž někteří dnes již studují na naší univerzitě, si uvědomujeme, jak velký a krásný kus cesty jsme společně prošli.

Od roku 2000, kdy jsme se uchýlili pod křídla VFU, přednostně nabízíme každým rokem našim zaměstnancům možnost prožít v pěkném prostředí aktivní dovolenou. V dobře vybavených kempch a v přátelském kolektivu mají možnost strávit týden, který jim umožní zapomenout na všechny problémy běžných pracovních dnů. Také o letošních prázdninách jsme pro vás připravili řadu zajímavých akcí. Máte možnost se zúčastnit našich základen v korutanském Gaitalu. Několik volných míst je i na regeneračním zájezdu do Dunajské Stredy a na cyklo-turistické základně v Beskydech. Potřebné informace najdete na webové adrese www.exod-vfu.cz nebo u Dr. Jana Kubernáta, kl. 2135.

text: **PaedDr. Jan Kubernát**
foto: archiv EXOD

30 let od promoce

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno je tradičním místem pro setkávání absolventů po uplynutí významného výročí od jejich promoce na vysoké škole. 4. dubna 2008 se v areálu VFU Brno setkali absolventi, kteří ukončili svá studia v roce 1978. Setkání se uskutečnilo v posluchárně Pavilonu klinik velkých zvířat. Účastníky setkání přivítal rektor univerzity prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. a seznámil přítomné s vývojem na vysoké škole v posledních 30 letech a se zajímavostmi areálu univerzity. Prof. MVDr. Jaroslav

Hanák, DrSc. se věnoval historii Pavilonu klinik velkých zvířat a úrovni veterinární péče poskytované Klinikou chorob koní. Poté pozval účastníky na prohlídku kliniky. Další část setkání měla již společenský charakter mimo areál univerzity, při němž promoční ročník 1978 vzpomínal na studia a posledních 30 let svého působení ve veterinární praxi.

text: **redakce**
foto: archiv univerzity

Absolventi 30 let od promoce

Významné dřeviny v areálu univerzity

Na území areálu VFU jsou významné dřeviny, které dotváří působivost areálu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

V zahradě před rektorátem (ul. Palackého), roste majestátní buk lesní (*Fagus sylvatica*, *Atropurpurea*) z čeledi *Fagaceae* (bukovité), který je evidován jako jeden z nejcennějších stromů na území města Brna. V roce 2008 byl přihlášen do soutěže o nejpohlednější strom v městě Brně.

K významným jehličnanům patří především kryptomerie japonská (*Cryptomeria japonica*) z čeledi cypřišovitě (*Cupressaceae*), která se nachází v prostoru mezi budovou rektorátu a vrátnicí. Pochází z Japonska a jihovýchodní Číny. V Čechách byla poprvé vysazena na Sychrově v roce 1845.

Dekoratивní a hospodářský význam má borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), najdeme ji na rohu volného prostranství mezi Ústavem biochemie, chemie a fyziky a Klinikou chorob psů a koček. Přirozený areál rozšíření je východní část USA a Kanady. Poskytuje kvalitní, trvanlivé a odolné dřevo. Dekorativní jsou velmi tenké, měkké až 12 cm dlouhé jehlice, vyrůstající po 5 na brachyblastech.

Největší počet významných dřevin je vedle Ústavu biochemie, chemie a fyziky v malém parku. Po jeho bocích jsou

dva mohutné a krásné stromy lísky turecké (*Corylus colurna*), z čeledi břízovité (*Betulaceae*). Původním domovem je jihovýchodní Evropa, Malá Asie a Irán. Poskytuje kvalitní načervenalé dřevo, které se na přelomu 19. a 20. století využívalo k dýhování nábytku, z větví se kromě holí vyráběly troubele k dýmčím. Semena jsou ceněna pro vysoký obsah tuků. U nás byla zřejmě poprvé vysazena v roce 1865 v Hluboké nad Vltavou.

Uprostřed malého parku vedle Ústavu biochemie, chemie a fyziky najdeme dva exempláře (samčí a samičí) nahosemenné dřeviny jinanu dvoulaločného (*Ginkgo biloba*) z čeledi jinanovitě (*Ginkgoaceae*). Jinan dvoulaločný je označován za živoucí fosilii, první zástupci se objevili již před 200 miliony letů po celé severní polokouli. Původní oblast rozšíření se nachází pouze v odlehlých horách jihovýchodní Číny, dožívají se až 2000 let. V Čechách byl poprvé vysazen v r. 1809 na Hluboké. Tato nahosemenná dřevina má opadavé, vějířovité listy s vidličnatou žilnatinou. Rostliny mají jednopohlavné květy a jsou dvoudomé. Semena jsou za zralosti žlutá, asi

■ Sakura ozdobná (*Prunus serrulata*)

Jinan dvouláložný (*Ginkgo biloba*)

Bobkovišeň lékařská (*Prunus laurocerasus*)

2cm velká. Pro farmaceutické účely se využívají listy, obsahují flavonoidy.

Okrasný význam má alej stromů sakury ozdobné (*Prunus serrulata*), z čeledi růžovité (*Rosaceae*) původní domovina je Japonsko, Čína a Korea.

Pomerančovka oranžová (*Maclura pomifera*) z čeledi morušovníkovité (*Moraceae*) byla objevena a vědecky popsána byla v roce 1817 a pojmenována na počest amerického geologa Williama Maclura. Původní oblastí výskytu je několik států na jihu USA (Arkansas, Oklahoma, Texas, Luisiana). První introdukce v ČR byla v roce 1865 na Hluboké nad Vltavou. *Maclura pomifera* je dvoudomý opadavý strom nebo keř, u nás dorůstá do výšky 5 – 8 m. Celá rostlina je prostoupena mléčnicemi. Kulovitá plodenství jsou 7–15 cm velká, v našich podmínkách

zelená nebo žlutozelená (v domovině oranžová), s rozbrázděným povrchem. Plodenství obsahují prenylované isoflavony a chalkony. Cenné je dřevo, které je pevné a hedvábně lesklé (tzv. žluté dřevo). Listy mohou sloužit jako potrava pro housenky bource morušového. Jediný exemplář je v malé botanické zahradě Ústavu přírodních léčiv.

Bobkovišeň lékařská (*Prunus laurocerasus*) – růžovité (*Rosaceae*) je většinou rozložitý keř až stromek, dorůstá výšky až 6m. Listy jsou stále zelené, vejčité kopinaté, kožovité tuhé, s krátkým řapíkem. Lícni strana je lesklá, na rubové straně jsou v paždí postranních žilek charakteristické nektárie žlásky. Bílé květy tvoří vzpřímené, mnohokvěté hrozny. Plodem je kulovitě vejčitá peckovice purpurové až černé barvy. Rostlina obsahuje kyanogenní glykosidy (semena amygdalin, vegetativní části prunasin). Destilací rozdrcených listů se získává *Aqua laurocerasi*. Využívá se v homeopatii, poprvé byla v homeopatii použita v roce 1835. Velký keř je na rohu budovy rektorátu z ul. Palackého, v prostoru areálu je několik menších keřů.

Na listnáči javoru mléči (*Acer platanoides*) vedle Kliniky malých zvířat (budova č. 43) roste poloparazitická rostlina jmelí bílé pravé (*Viscum album* subsp. *album*) z čeledi jmelovité (*Viscaceae*). Tato rostlina je častá především v Africe a Austrálii. Ve střední Evropě roste pouze jediný druh. Podle Plinia považovali již staří Keltové jmelí za kouzelnou rostlinu se zázračnou léčitelkou mocí. Tento dvoudomý keřík roste na větvích dvouděložných stromů. Plodem je nepravá bobule. Rostliny obsahují především viskolektiny, viskotoxiny, flavonoidy, a biogenní aminy.

text: Ing. Milada Pízová

foto: M. Pízová, M. Treu

Platan javorolistý (*Platanu acerifolia*)

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

